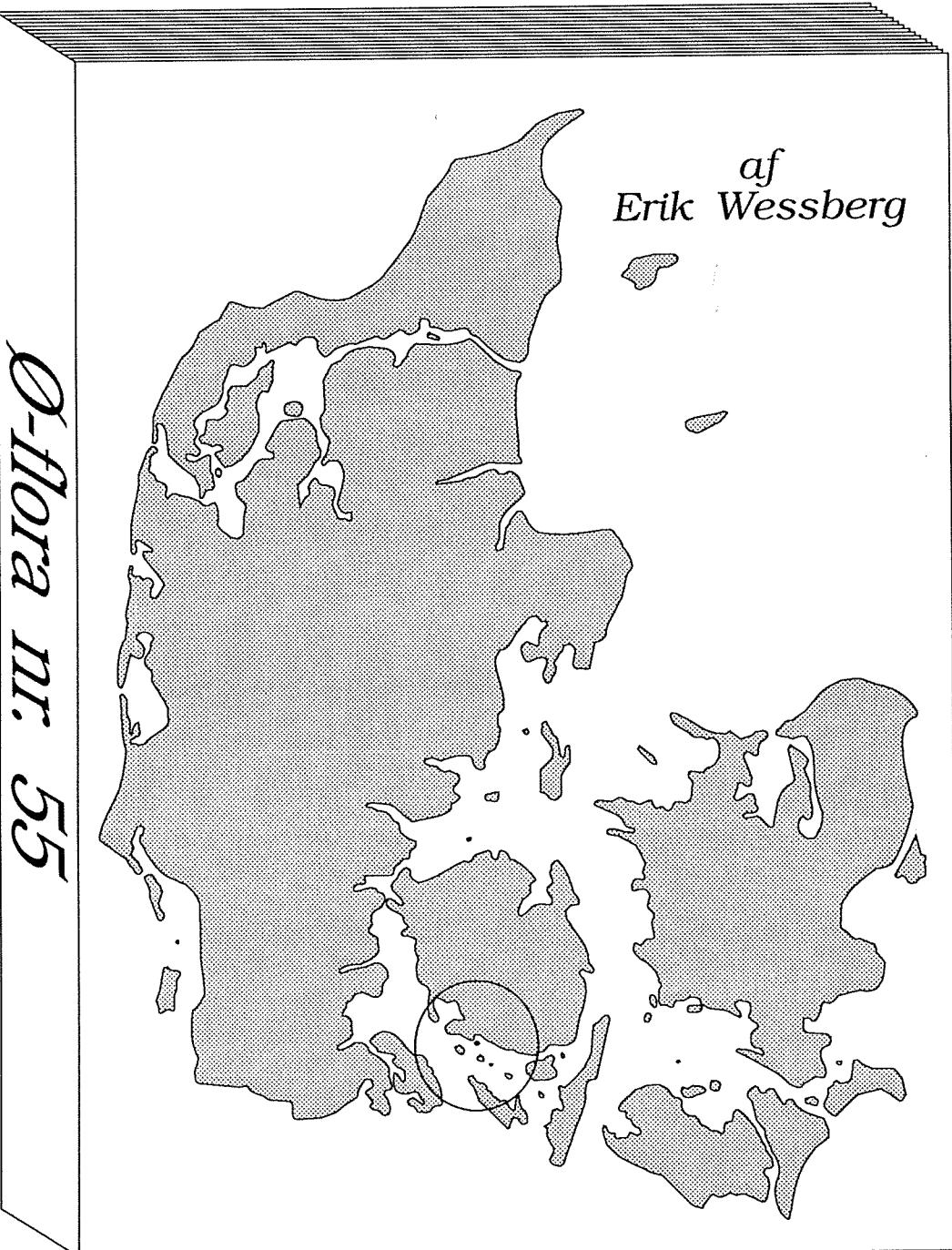

BJØRNØ

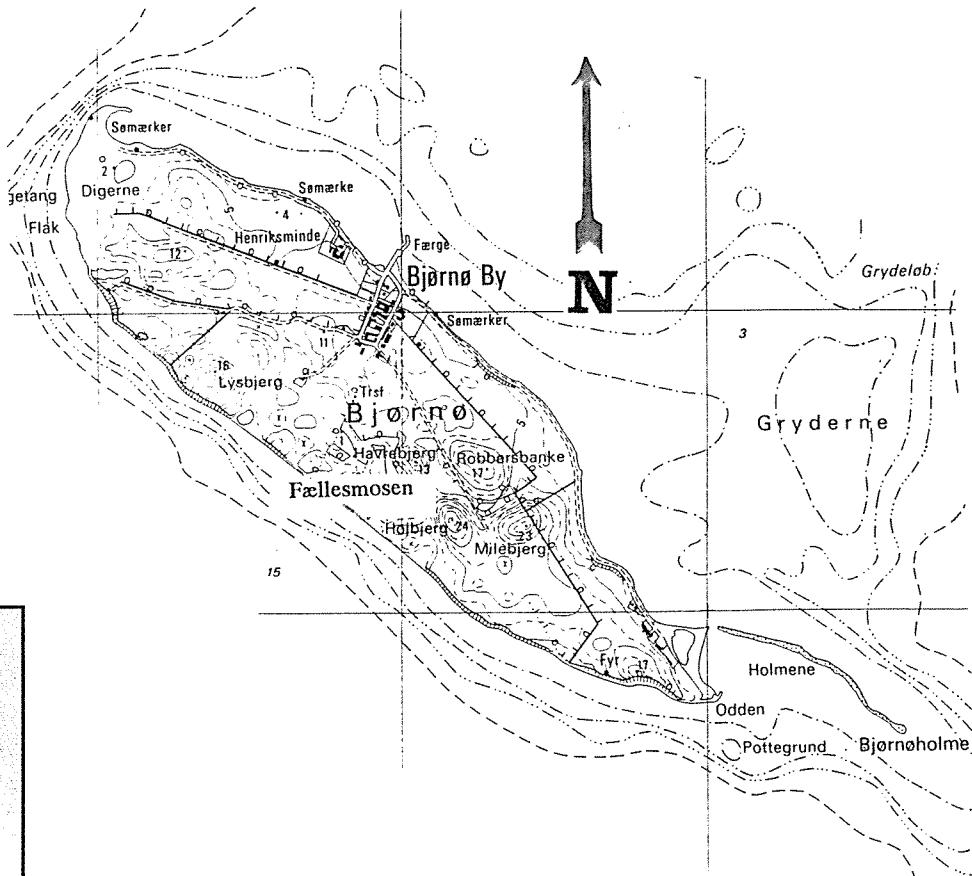
syd for Fåborg

Randers 1994

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3–5
Digerne	5–6
Odden	6
Fællesmosen	7–8
Strande, strandvolde og strandoverdrev	8–9
Strandrørsumpe og strandenge	9
Klinter	10–12
Overdrev	12–13
Kær	13–14
Vandhuller	14
Gærder og hegner	14–15
Krat	15
Vejkanter	15–16
Den botaniske undersøgelse af Bjørnø	16
Floraliste	17–28
Citeret litteratur	29
Tak	29
Hidtidige ø-floraer	30–31
Kommende ø-floraer	31–32
Kort med hidtidige og kommende ø-floraer	33

Bjørnø, en ø-floraliste med noter

Indledning

Bjørnø ligger i den nordvestlige del af Det sydfynske Øhav mellem Fåborg og Avernakø i en afstand af godt 3 km fra dem begge, og øen er adskilt fra Dyreborg på Horne Land på Fyn af et kun ca. 1 km bredt sund. Øen er ca. 150 hektar stor og havde i følge "Små-Ø-Avisen", udgivet af "Sammenslutningen af danske Småøer" med sæde på Avernakø, i 1990 28 indbyggere. Den følger dermed den negative udvikling, der ses på de fleste andre, danske småøer, idet der i 1940 var 75 indbyggere (Hvem-Hvad-Hvor, 1946), og i 1970 var der 47 indbyggere (Små-Ø-Avisen). Efter Darre i "Danmark – Land og Folk", 1922, var der i 1921 dog 63 indbyggere.

I sydøst ligger sandtangen Holmene, som ifølge Ib Boye i "Turistårbogen 1970 – Det fynske Øhav", for få år siden, som navnet antyder, var delt i to holme med et rigt fugleliv. Nu er den kun ved ekstremt højvande adskilt fra Bjørnø.

Med undtagelse af de marine forlandsdannelser ved Digerne i nordvest, ved Odden i sydøst samt smalle strimler langs kysten er langt det meste af øen meget kuperet. Det højeste punkt er Højbjerg

Fotoet viser kysten ved havnen og en del af området vest for den. I den lille rørsump af Tagrør (*Phragmites australis*) vokser Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*), Skarntyde (*Conium maculatum*) og Gærde-Snerle (*Calystegia sepium*). Øens træbevoksning findes – med undtagelse af en lille plantning øst for Fællesmosen – i hegnet og omkring bebyggelser, som fotoet bl.a. viser.

Foto: Karin Wessberg, 22. aug. 1992. Fotoretning vest.

med 24 meter. Det nærliggende Milebjerg er 23 meter, Robbersbanke 17 meter, Lysbjerg 16 meter og Havrebjerg 13 meter, jf. kortet side 2. Fra nogle af disse højtliggende steder er der i klart vejr en helt enestående udsigt til Lyø, Avernakø og "det fynske fastland"; man får fra nogle af højderne et helt anderledes indtryk af Bjørnø end det, man får fra bl.a. Fåborg og Horne Land. Som Achton Friis passende skriver om den ved sit besøg i 1921. ..."Øen, som udefra ser temmelig ensformig ud trods sin betydelige højde, forandrer sig overordentlig stærkt til sin fordel ved at betragtes fra sine egne høje. Den er ingenlunde ensformig, men tværtimod så bølget og knudret"...

Klintekysten ved sydsiden er en ud ligningskyst med stejle klinter, der bestandig er utsat for erosion. Axel Schou har i "Danmarks Natur" bind 4 brugt disse klinter som eksempel på klintekystsens ud ligningsretning, og han understreger, at det marine forland ved Digerne og ved Odden er opbygget af det materiale, der er blevet nedbrudt i klinterne.

Dengang som nu er hovedparten af det, der kan opdyrkes, agerland; dog har brakmarker nu også holdt deres indtog på Bjørnø. Langs sydkysten findes de ovenfor omtalte klinter, i alt ca. 1½ km. Derudover findes der en del kær, bl.a. Fællesmosen syd for Bjørnø By, det marine forland med strandoverdrev og kær i vest ved Digerne og i øst ved Odden, få og små områder med overdrev, et par ferskvandshuller, lidt hegnet og gærder, men ingen skove og ingen grøfter.

Fra Fåborg er der dagligt flere sejlads til Bjørnø, bl.a. med skolelever, udearbejdende øboere og landbrugsafgrøder. Bådens skipper er i øvrigt øens postbud. Om sommeren er nogle af øens huse og gårde udlejet til turister.

Billedet viser området mellem Byen og Odden i øst. Stranden er her – som næsten overalt på Bjørnø – stenet. Vejen fra havnen og til husene i øst er anlagt parallelt med kysten, jf. kort side 2. På den øverste del af stranden på billedet vokser der Kruset Skræppe (*Rumex crispus*), Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*), Strand-Svingel (*Festuca arundinacea*), Gåse-Potentil (*Potentilla anserina*), Strandarve (*Honckenya peploides*) og Strand-Kvik (*Elytrigia junceiforme*).
Foto: Karin Wessberg, 22. aug. 1992. Fotoretning sydøst.

I den følgende omtale af Bjørnø's naturtyper er Digerne i nordvest, Odden i sydøst og Fællesmosen syd for Bjørnø By behandlet særskilt.

De anvendte plantenavne er, første gang de nævnes, med såvel dansk som latinsk navn, derefter kun med dansk.

Digerne

Digerne er opbygget af krumodder, der i dag hovedsageligt fremstår som strandoverdrev. Lavningerne mellem de tidligere krumodder er mere eller mindre fugtige og rummer hovedsageligt kær-vegetation. Dog er der flere steder endnu så meget salt i jorden, at der her er en dominans af strandengsplanter. Området har først i 1993 kunnet besøges, da det nu ikke mere afgræsses. Tidligere har tilstedevarelsen af en olm tyr afholdt mig fra at besøge lokaliteten.

Bjørnø's største og smukkeste strandoverdrev findes her ved Digerne. Om foråret præges det især meget af Alm. Engelskgræs (*Armeria maritima* ssp. *elongata*), Vår-Gæslingebolmst (*Erophila vernana*) og Blød Storkenæb (*Geranium molle*). Derudover vokser der Gåsemad (*Arabidopsis thaliana*), Femhannet Hønsetarm (*Cerastium semidecandrum*), Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*), Liggende Hejre (*Bromus hordeaceus* ssp. *thominii*), Sand-Løg (*Allium vineale*), Hyrdetaske (*Capsella bursa-pastoris*), Mark-Frytle (*Luzula campestris*), Vellugtende Gulaks (*Anthoxanthum odoratum*) og Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), sidstnævnte dog ikke i overvældende stort antal. Området rummer "naturligvis" også Mælkebøtter tilhørende sektionerne Rødfrugtet og Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte, nemlig *Taraxacum lacistophyllum*, *T. platyglossum* og *T. brachyglossum*.

Ved vestkysten vokser på strandvoldene Rynket Rose (*Rosa rugosa*), Blød Hejre (*Bromus hordeaceus* ssp. *hordeaceus*) og Liggende Hejre, Blågrøn Svingel (*Festuca rubra* ssp. *pruinosa*), Alm. Røllike (*Achillea millefolium*), Femhannet Hønsetarm og Knold-Ranunkel samt *Taraxacum platyglossum*.

Af den nogenlunde artsrike flora fra de lavliggende områder mellem de tidligere krumodder kan nævnes Knæbøjet Rævehale (*Alopecurus geniculatus*), Bidende Ranunkel (*Ranunculus acris*), Alm. og Enskællet Sumpstrå (*Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris* og *E. uniglumis*), Engkarse (*Cardamine pratensis* ssp. *pratensis*), Smalbladet Kæruld (*Eriophorum angustifolium*), Trævlekroner (*Lychnis flos-cuculi*), Bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), Drue-Gåsefod (*Chenopodium botrysodes*), Musehale

Maj-Gøgeurt (*Dactylorhiza majalis* ssp. *majalis*) har kun ét voksested på Bjørnø, nemlig det lavliggende kærområde ved Digerne ved øens nordvestside. Under mine ekskursioner dertil har jeg kun set den i ét, relativt snævert, område; men sådan har det ikke altid været. En af Bjørnø's beboere, Henrik Jørgensen, fortalte mig i 1992, at der i slutningen af 1980'erne har været to, adskilte bestande, og at han har set Maj-Gøgeurt i mindst 30 år. De sidste år har han optalt planterne: I 1991 var der 18 blomstende planter og i 1992 32. Ved mit besøg i 1993 optaltes 34 blomstrende eksemplarer. Tilsyneladende ser det her lyst ud for denne art, som mange steder i landet er i tilbagegang, omend den ikke er så markant som hos andre Gøgeurtarter.

(*Myosurus minimus*), Gul Fladbælg (*Lathyrus pratensis*) samt Stararter som Hirse–Star (*Carex pani–cea*), Alm. Star (*C. nigra*), Håret Star (*C. hirta*) og Dværg–Star (*Carex oederi* ssp. *oederi*). Området er flere steder meget tuet, og ca. 100 m² af det er totalt dækket af Engkabbeleje (*Caltha palustris*). Rundt omkring, men dog i et snævert område, vokser Maj–Gøgeurt (*Dactylorhiza majalis* ssp. *majalis*), i 1993 ialt 34 eksemplarer, jf. figurtekst side 5. Desuden 6 Mælkebøttearter, der hovedsageligt hører hjemme i kær og enge, således *Taraxacum bracteatum*, *T. gelertii*, *T. haematicum*, *T. hamatum*, *T. lepidum* og *T. rubrisquameum*.

Odden

Også det marine forland ved Odden i sydøst og Holmene nord derfor består for en stor dels vedkommende af udvasket materiale fra klinterne ved sydkysten.

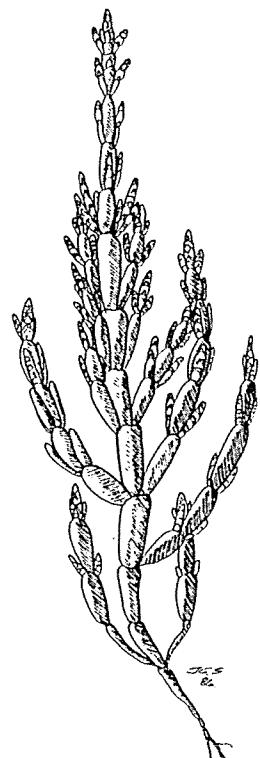
Den brakke strandsø her er på tre sider omkranset af en smal Tagrørsump (*Phragmites australis*). Kun mod nord grænser den direkte op til strandoverdrevet. I den tørre sommer i 1992 var den helt udtørret, men det er nok usædvanligt. I kanten af den er der mindre områder med strandengsvegetation. Udeover Tagrør findes her mange, almindelige strandengsarter som f.eks. Strand–Asters (*Aster tripolium*), Strand–Annelgræs (*Puccinellia maritima*), Strand–Kogleaks (*Scirpus maritimus*), Strand–Vejbred (*Plantago maritima*), Strand–Trehage (*Triglochin maritimum*), de to Hindeknæarter, Kødet og Vingefrøet Hindeknæ (*Spergularia marina* og *S. media*) samt Strandgåsefod (*Suaeda maritima*) og Alm. Salturt (*Salicornia europaea*). Desuden findes flere, mindre bestande af Strand–Siv (*Juncus maritimus*).

På strandoverdrevet og strandvolden nord og øst for strandsøen findes en vegetation bestående af bl.a. Strandarve (*Honckenya peploides*), Bidende Stenurt (*Sedum acre*), Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*), Alm. Røllike, Strand–Karse (*Lepidium latifolium*), Gåse–Potentil (*Potentilla anserina*) og Alm. Strandkamille (*Tripleurospermum maritimum* ssp. *salinum*). På den op til 10 meter brede og oftest sandede strandbred findes arter som Marehalm (*Leymus arenarius*), Alm. Torskemund (*Linia vulgaris*), Gåse–Potentil, Ager–Tidsel (*Cirsium arvense*), Ager–Svinemælk (*Sonchus arvensis*), Rød Svingel og nogle få buske af Rynket Rose. Nederst på stranden findes en bevoksning af Tagrør.

På sandede strandvolde ved selve Odden ses Femhannet Hønsetarm, Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*), Alm. Pimpinelle (*Pimpinella saxifraga*), Alm. Engelsgræs, Skov–Løg (*Allium scorodoprasum*) og Gåse–mad. Strandens bliver i den sydøstlige del igen stenet, og vegetationen er i flere områder domineret af Strandarve, men der er også meget Strand–Mælde (*Atriplex littoralis*) og Kruset Skræppe (*Rumex crispus*).

Alm. Salturt (*Salicornia europaea*).

Da der kun er få og små områder med strandeng på Bjørnø, er der ikke megen Alm. Salturt. Mest er der i og ved den brakke strandsø ved Odden i sydøst. Her er der, især ved vestsiden, en veludviklet saltpande–vegetation med dominans af bl.a. Alm. Salturt. Af andre arter er der typisk tale om Strand–Asters (*Aster tripolium*), Strand–Annelgræs (*Puccinellia maritima*), Strandgåsefod (*Suaeda maritima*), Strand–Vejbred (*Plantago maritima*) og Strand–Kogleaks (*Scirpus maritimus*).

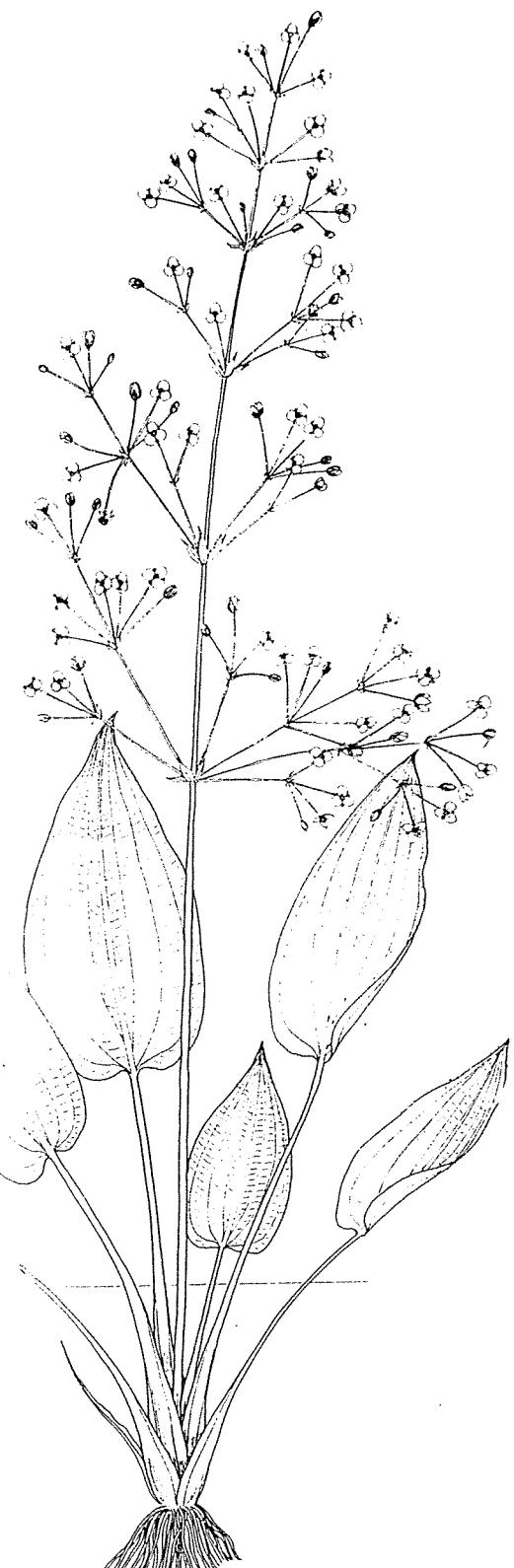

Fællesmosen

Fællesmosen er det relativt store kærområde ved øens sydside, syd for Bjørnø By og vest for Højbjerg og Havrebjerg, jf. kortet side 2. Området afgrænses mod havet af en lav moræneklint og af mindre områder med strandeng.

I somre med normal nedbør er der flere steder åbent vand. Det er muligt, at det er ændret, siden Niels Andersen et al. for Fredningsstyrelsen udarbejdede "Øerne omkring Fyn", 1977. I denne beskrivelse af 85 fynske småøers naturforhold nævnes, at Fællesmosen er "uden egentlig vandspejl". Der har ved alle besøg været mindre områder, der har været umulige at underøge på grund af "lumsk" grund, og et par steder med hængesæk har været svært tilgængelige. Store dele af kæret afgræsses, idet kun de mest utilgængelige områder ligger uden for kreaturindhegningen. Vegetationen er artsrig og interessant. Hist og her er der beovoksninger af Top-Star (*Carex paniculata*), Knippe-Star (*C. pseudocyperus*), Langbladet Ranunkel (*Ranunculus lingua*), Blågrøn Kogleaks (*Scirpus tabernaemontani*), Dynd-Padderok (*Equisetum fluviatile*) og Tagrør. Af græsser, halvgræsser og sivarter kan nævnes Tudse-Siv (*Juncus bufonius*) og Lyse-Siv (*J. effusus*), Vellugtende Gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), Alm. Hjertegræs (*Briza media*) og Strand-Kogleaks. Derudover findes bl.a. Lådden Dueurt (*Epilobium hirsutum*), Liden Andemed (*Lemna minor*), Alm. Mjødturt (*Filipendula ulmaria*), Vand-Mynte (*Mentha aquatica*), Kattehale (*Lythrum salicaria*), Bittersød Natskygge (*Solanum dulcamara*), Vandnavle (*Hydrocotyle vulgaris*), Bredbladet Dunhammer (*Typha latifolia*),

Vejbred-Skeblad (*Alisma plantago-lanceolata*) har jeg fundet i to af øens kær, i det lille, lavliggende kær lidt syd for Robbersbanke og i det lille, meget kystnære kær syd for Højbjerg. I sidstnævnte vokser den sammen med Glanskapslet Siv (*Juncus articulatus*), Fliget Brøndsel (*Bidens tripartita*), Lådden Dueurt (*Epilobium hirsutum*), Blågrøn Kogleaks (*Scirpus tabernaemontani*) og Sylt-Star (*Carex otrubae*). En del af området er dækket af en tæt rørsump af Tagrør (*Phragmites australis*). I kanten af dette fandtes under højsommerbesøget i 1992 nogle få Samel (*Samolus valerandi*).

Fliget Brøndsel (*Bidens tripartita*), Kær-Tidsel (*Cirsium palustre*), Sværtevæld (*Lycopus europaeus*), Gul Fladbælg, Vinget Perikon (*Hypericum tetrapterum*) og Kær-Snerre (*Galium palustre* ssp. *palustre*). Her og der er der lidt buskads af Dun-Birk og Vorte-Birk (*Betula pubescens* og *B. pendula*), Femhannet Pil og Bånd-Pil (*Salix pentandra* og *S. viminalis*).

I den vestligste del af kæret, umiddelbart øst for stien, der fører til Bjørnø By, vokser Engkabbeleje, Tusindfryd, Alm. Vorterod (*Ficaria verna* ssp. *verna*), Bidende Ranunkel og Lav Ranunkel (*Ranunculus repens*) og Gåse-Potentil samt to Mælkebøtte-arter, der ofte vokser på fugtige lokaliteter, nemlig *Taraxacum bracteatum* og *T. gelertii*. I et ca. 100 m² stort vandhul findes Alm. Vandranunkel (*Batrachium aquatile*), og på et ufremkommeligt sted har en lille flok hættemåger dannet en koloni.

Strande, strandvolde og strandoverdrev

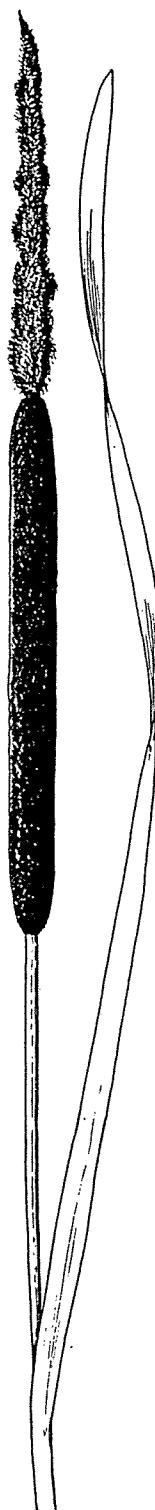
Hovedparten af Bjørnø's strande er stenede. Det gælder specielt ved sydkysten, hvor klinternes udskyllede sten ligger som et ekstra værn mod havets erosion.

På den øverste del af den sandede strand ved havnen består den natrige vegetation af Strandarve, Gåse-Potentil, Vild Gulerod (*Daucus carota*), Bidende Stenurt og Østersø-Strandsennep (*Cakile maritima* ssp. *baltica*), men det meste udgøres af "ukrudts-planter" som Skærm-Vortemælk (*Euphorbia helioscopia*), Snerle-Pileurt (*Polygonum convolvulus*), Lancet-Vejbred (*Plantago lanceolata*), Følfod (*Tussilago farfara*), Gærde-Valmue (*Papaver dubium*), Haremad (*Lapsana communis*), Alm. Fuglegræs (*Stellaria media*) samt Alm. Torskemund og Hvid Okseøje (*Leucanthemum vulgare*), ligesom der også findes et par forvildede eksemplarer af Peberrod (*Armoracia rusticana*).

Umiddelbart øst for den lille havn findes på den stenede strand bl.a. Strandarve, Strand-Svingel (*Festuca arundinacea*), Sandkryb (*Glaux maritima*) og Gåse-Potentil samt pæne bestande af Strand-Karse. Hist og her står enkelte eksemplarer af Høj Stenklover (*Melilotus altissima*), sjældent vokser der flere eller mange sammen. I den allerøverste del, især hvor der er stenfrit, findes i sandet og gruset Strand-Kvik (*Elytrigia junceiforme*). Der vokser også arter som Kruset Skræppe, Ager-Tidsel, Alm. Brandbæger (*Senecio vulgaris*) og Ager-Sennep (*Sinapis arvensis*).

Bredbladet Dunhammer (*Typha latifolia*)

har jeg fundet i det store kærområde nær Havrebjerg samt i et lille kær ca. 100 meter syd for Robbersbanke. Fra førstnævnte kær nævner Gravesen (1979) både den, Smalbladet Dunhammer (*T. angustifolia*) samt krydsningen. Jeg har ikke set de to sidstnævnte der, derimod i kæret syd for Robbersbanke. Her fandtes andre arter, som på øen kun er set dér, bl.a. Svømmende Vandaks (*Potamogeton natans*), Børstebladet Vandaks (*P. pectinatus*) og Kors-Andemed (*Lemna trisulca*).

Ca. 500 meter øst for havnen er stranden 5–8 meter bred, og den er stadig stenet. Kun i små områder mellem stenene er der vegetation. Her findes yderst et bælte af Strand-Kogleaks med strandengsarter som Strand-Annelgræs og Strand-Vejbred. I dette område er der meget Strand-Svingel. Udover arter, som fandtes på stranden nærmere havnen, er der Ager-Svinemælk, Alm. Kællingetand (*Lotus corniculatus*), Alm. Hønsetarm (*Cerastium fontanum* ssp. *triviale*) og Grå Bynke (*Artemisia vulgaris*).

Nær et temporært vandhul omrent midtvejs mellem havnen og husene i øst, nogenlunde ud for Robbersbanke, findes i strandkanten en op til ca. 5 meter bred Tagrørsump, hvori der i den øvre del eller i umiddelbar nærhed af den findes Følfod, Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*), Strand-Mælde, Kær-Galtetand (*Stachys palustris*), Muse-Vikke (*Vicia cracca*) og Gåse-Potentil.

Ved bygningerne i øst, som bl.a. består af en gård og nogle få fritidshuse, er stranden domineret af Marehalm og Strandarve. Også her er der på stranden en bræmme af Tagrør.

På stranden mellem Odden og fyret i sydøst ligger store sten stammende fra klinten. Kun aller-øverst på stranden og ved foden af klinten er der en sparsom vegetation af bl.a. Tagrør og Gåse-Potentil samt nogle buske af Bukketorn (*Lycium barbarum*) og Alm. Hvidtjørn (*Crataegus laevigata*).

På stranden mellem fyret og kysten syd for Højbjerg findes spredt vegetation af Kruset Skræppe, Gåse-Potentil, Ager-Tidsel og Strandkål (*Crambe maritima*). Hist og her er der dog tætvoksende bestande af Følfod. Derudover er der fundet nogle ret usædvanlige arter for en stenet strand og for den ovenforliggende, stenede strandvold. Det drejer sig om Kiddike (*Raphanus raphanistrum*), Gold Hejre (*Bromus sterilis*) og ét eksemplar af Solsikke (*Helianthus annuus*).

Strandrørsumpe og strandenge

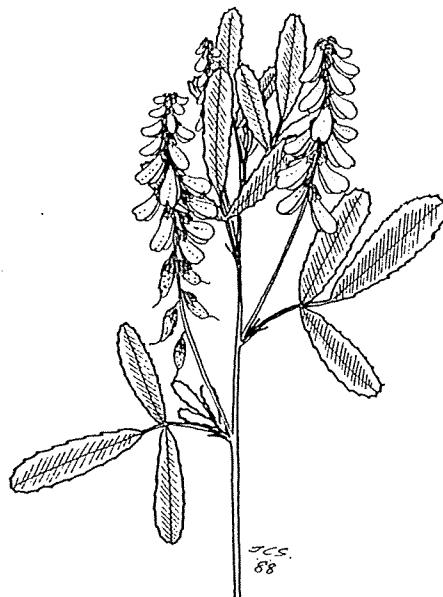
Udover tidligere omtalte områder med strandeng og rørsumpe skal her blot nævnes yderligere to, mindre arealer.

Ved havnen, hvor vejen til Henriksminde og Digerne begynder, ligger en rørsump, der strækker sig et stykke mod vest, jf. foto side 3. Hovedparten er Tagrør iblandet lidt Skarntyde (*Conium maculatum*), Kær-Galtetand og Gærde-Snerle (*Calystegia sepium*).

Fra Henriksminde og til krumodden i nordvest er smalle områder ved kysten med strandengsvegetation, bl.a. Strand-Annelgræs, Smalbladet Kællingetand (*Lotus tenuis*), Strand-Vejbred, Strandgåsefod og Vingefrøet Hinddeknae samt Læge-Kokleare (*Cochlearia officinalis*) og Alm. Salturt.

Høj Stenklover (*Melilotus altissima*)

vokser bl.a. på den øvre del af stranden umiddelbart øst for havnen, her i selskab med Sandkryb (*Glaux maritima*), Hvidklover (*Trifolium repens*), Strandarve (*Honckenya peploides*), Muse-Vikke (*Vicia cracca*), Humle-Sneglebælg (*Medicago lupulina*) og Krybende Hvene (*Agrostis stolonifera*).

Klinter

Kun ved sydkysten er der høje klinter. Ved Odden i sydøst når klinten f.eks. en højde af ca. 17 meter, og der er tilsyneladende stærk erosion, idet der flere steder er set nylige udskridninger. Flere steder er klinten meget stejl. Hvor der er vegetation, består den af bl.a. Nikkende Limurt (*Silene nutans*), Stor Knopurt (*Centaurea scabiosa*), Følfod, Bredbladet Timian (*Thymus pulegioides*), Hvid Okseøje, Eng-Brandbæger (*Senecio jacobaea*), Alm. Kællingetand og Rundbælg (*Anthyllis vulneraria*). Af vedvækster er der Skov-Elm (*Ulmus glabra*), Bukketorn og Slåen (*Prunus spinosa*). Hvor klinten mod nordvest flader ud, findes Gærde-Snerle og mængder af Fliget Vejbred (*Plantago coronopus*), som iøvrigt findes næsten overalt på Bjørnø's klinter. Også mod sydøst flader den hurtigt ud. Her findes Knold-Ranunkel, Blød Storkenæb, Bidende Stenurt, Lancet-Vejbred, Ager-Snerle (*Convolvulus arvensis*), Sand-Løg, Alm. Katost (*Malva sylvestris*) og Alm. Sølv-Potentil (*Potentilla argentea* ssp. *argentea*).

Klinten syd for Digerne er præget af vestenvindens erosion, idet der ved hvert besøg er nytilkomne skred. Hvor der er vegetation, er det med bl.a. Stor Knopurt, Blåhat (*Knautia arvensis*),

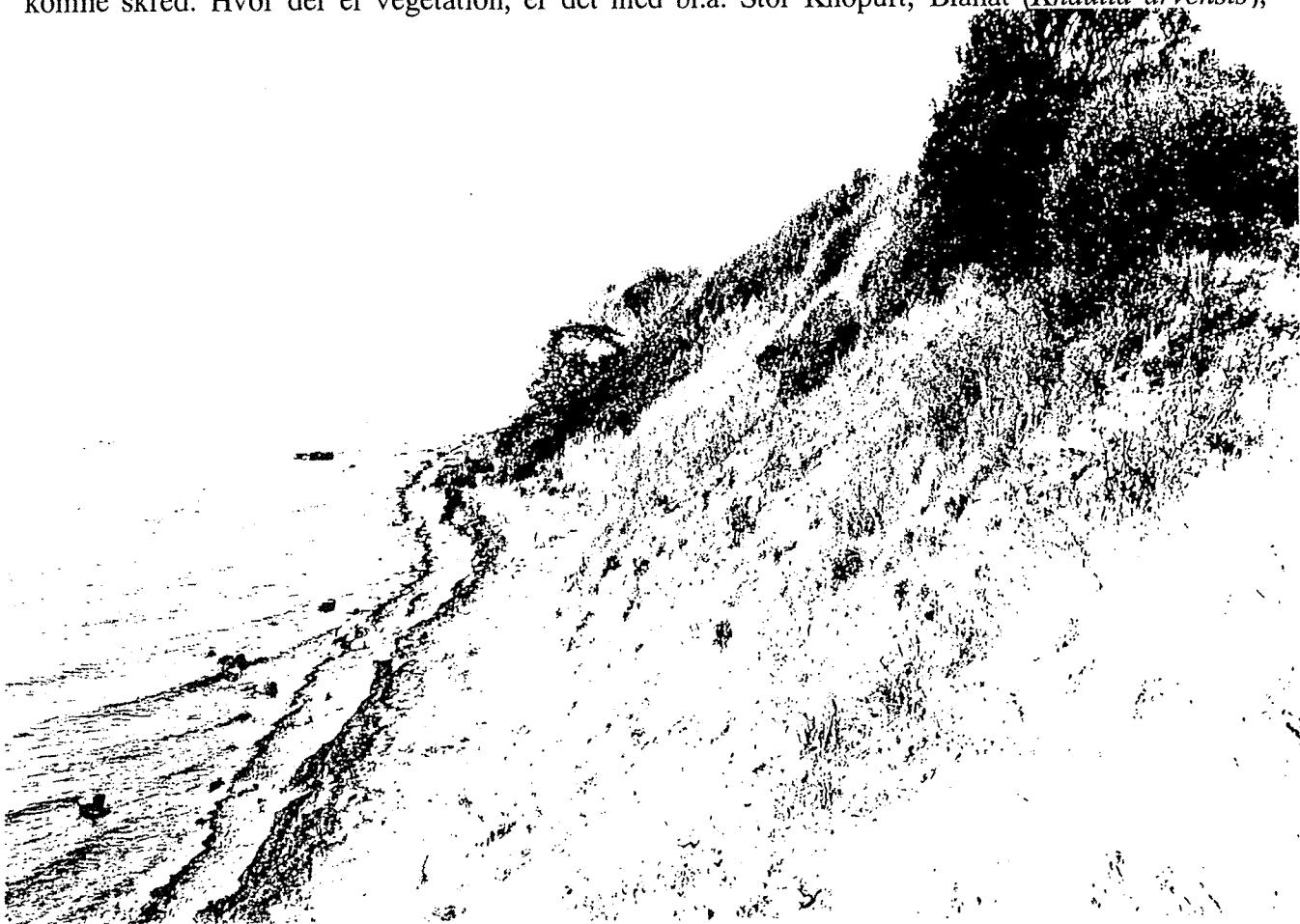

Foto af klinten ved fyret ved øens sydøstspids. Klinten, som her når ca. 17 meter, er sandet og uden ret mange store sten. Vegetationen er sporadisk med arter som Bredbladet Timian (*Thymus pulegioides*), Hvid Okseøje (*Leucanthemum vulgare*), Ager-Snerle (*Convolvulus arvensis*), Fliget Vejbred (*Plantago coronopus*), Alm. Kællingetand (*Lotus corniculatus*) og Eng-Brandbæger (*Senecio jacobaea*). Hist og her, men især øverst, er der en lille samling træer og buske af bl.a. Skov-Elm (*Ulmus glabra*), Slåen (*Prunus spinosa*) og Bukketorn (*Lycium barbarum*).

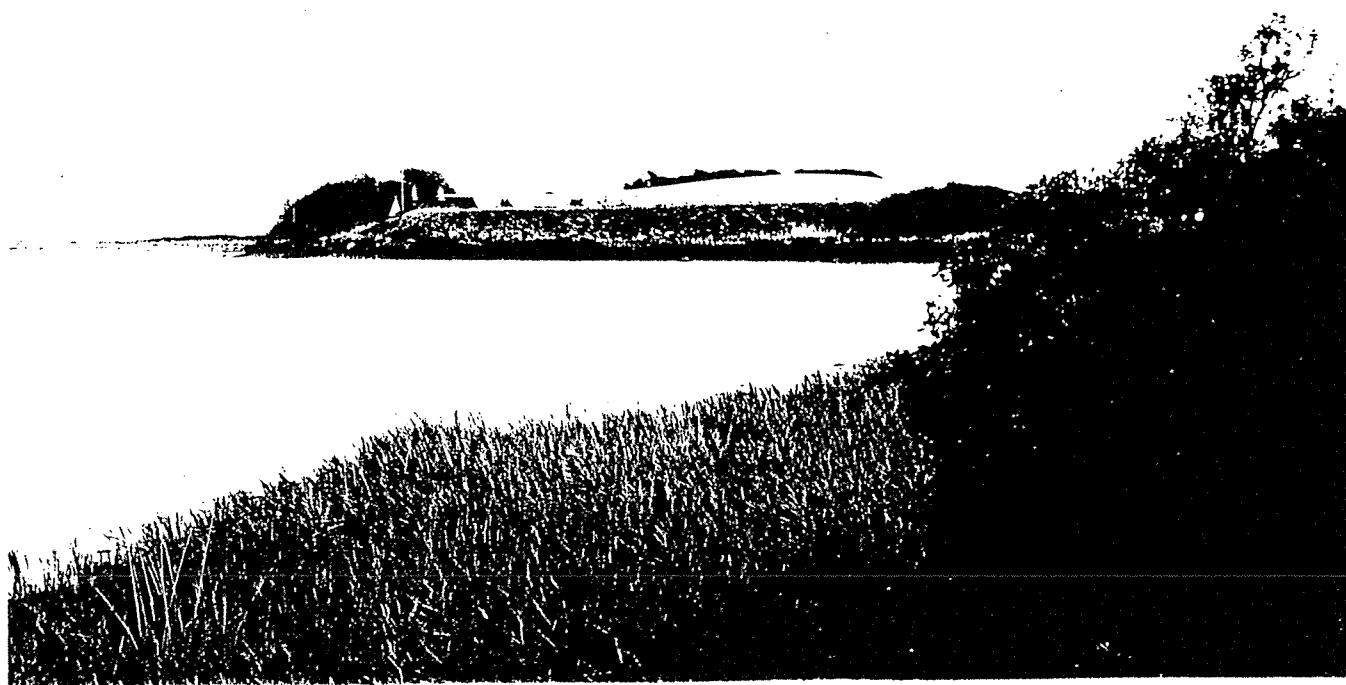
Foto: Karin Wessberg, 22. aug. 1992. Fotoretning nordvest.

Rundbælg, Hjertegræs, Bredbladet Timian, Bitter Bakkestjerne (*Erigeron acre*) og Håret Høgeurt (*Hieracium pilosella*).

Også flere steder langs nordsiden findes der klinter, omend de alle er af beskeden højde. De findes fra havnen og ca. ½ km mod sydøst og i modsatte retning fra Henriksminde og mod Digerne i nordvest samt ved husene i sydøst.

På den lave og vegetationsdækkede klint, der fra havnen strækker sig mod sydøst, vokser bl.a. Horse-Tidsel (*Cirsium vulgare*), Alm. Hundegræs (*Dactylis glomerata*), Hulsvøb (*Chaerophyllum temulentum*), Haremad, Gold Hejre, som et par steder er aldeles dominerende, Alm. Syre (*Rumex acetosa*), Alm. Kongepen (*Hypochaeris radicata*), Tandfri Vårsalat (*Valerianella locusta*), Tusindfryd (*Bellis perennis*), Muse-Vikke, Alm. Hjertespand (*Leonurus cardiaca*), Eng-Brandbæger, Korn-Valmue (*Papaver rhoeas*) og Ager-Padderok (*Equisetum arvense*) samt en hel del Kornet Stenbræk. Ved klintens slutning mod øst, omrent nord for Robbersbanke, findes desuden Rødkløver (*Trifolium pratense*), Alm. Hvene (*Agrostis tenuis*), Fløjlsgræs (*Holcus lanatus*), Knold-Rottehale (*Phleum bertolonii*), Draphavre, Strand-Krageklo (*Ononis spinosa*) og Gærde-Kartebolle (*Dipsacus fullonum*). Af buske findes bl.a. Rynket Rose og Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*) samt Engriflet Hvidtjørn (*Crataegus monogyna*).

På en mindre klint ca. 100 meter nordvest for den vestligste af bebyggelserne i sydøst vokser et meget lille antal Hulkravet Kodriver (*Primula veris*) samt Kornet Stenbræk. Den vestligste af gårde "hviler op ad klinten", som ved grusvejen er omdannet til et lille område med græs. Heri vok-

Dette foto er taget lidt nordvest for bugten ved nordsiden af Bjørnø, øst for Robbersbanke. I forgunden ses en lille rørsump, i baggrunden landbrugsejendommen nær Odden samt Odden og den vestligste del af Holmene.

Foto: Karin Wessberg, 22. aug. 1992. Fotoretning øst.

ser Roset-Springklap (*Cardamine hirsuta*) og Glat Ærenpris (*Veronica serpyllifolia*).

Ved sydsiden af den østligste sommerhusgrund her i sydøst findes på klinten et krat med arter som Bukketorn, Vedbend (*Hedera helix*), Stikkelsbær (*Ribes uva-crispa*), Brombær (*Rubus* sp.) samt urter som Skvalderkål (*Aegopodium podagraria*), Stor Nælde (*Urtica dioica*), Burre-Snerre (*Galium aparine*), Alm. Vorterod, Alm. Brandbæger, Feber-Nellikerod (*Geum urbanum*) og Marts-Viol (*Viola odorata*).

På en lille, kratklædt klint, som måske hellere skal benævnes som en kulturskraent, umiddelbart nord og nordvest for Henriksminde findes en del forvildede arter som Påske- og Pinse-Lilje (*Narcissus pseudonarcissus* og *N. poëticus*), Vintergæk (*Galanthus nivalis*), Marts-Viol, Dansk Ingefær (*Arum maculatum* ssp. *danicum*) og Liden Singrøn (*Vinca minor*), af træer Mirabel (*Prunus cerasifera*) og Sur-Kirsebær (*P. cerasus*).

Overdrev

På Bjørnø findes der mindre, uopdyrkede overdrev, bl.a. ved nord- og østsiden af kæret ved Havrebjerg.

Fotoet er taget fra området ved fyret nær kote 17 ved øens sydside. Her er størsteparten af det meget kuperede område opdyrket. Midt i billedet ses bræmmen af træer, der findes ved sydsiden af bebyggelserne. Til højre en del af strandsøen ved Odden og i baggrunden Fyn.

Foto: Karin Wessberg, 22. aug. 1992. Fotoretning nordøst.

På sidstnævnte biotop – mellem kæret og de omliggende, opdyrkede arealer – vokser på en skrænt bl.a. Tandfri Vårsalat (*Valerianella locusta*), Gåsemad, Knold-Ranunkel, Vår-Gæslingebolomst, Femhannet Hønsetarm, Kornet Stenbræk, Vild Gulerod og Alm. Engelskgræs. I den mest kystnære del findes desuden en bestand af Hjerteskulpet Karse (*Cardaria draba*).

Kær

Udover det store kærøråde syd for Byen, kaldet Fællesmosen, skal her omtales endnu tre kærøråder beliggende hhv. få hundrede meter sydøst for Fællesmosen, ca. 100 meter syd for Robbersbanke og umiddelbart syd for Digerne.

Det lille kær få hundrede meter sydøst for Fællesmosen er meget kystnært og har en størrelse på et par tusinde m², og det består hovedsageligt af Tagrør. Kun den nordlige del af området er endnu uden denne påtrængende art. Kærrets størrelse taget i betragtning er det relativt artsrigt med bl.a. Kær-Padderok (*Equisetum palustre*), Vand-Pileurt (*Polygonum amphibium*), Knæbøjjet Rævehale, Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*), Sylt-Star (*Carex otrubae*) og Håret Star, Glanskapslet Siv (*Juncus articulatus*) og Vejbred-Skeblad (*Alisma plantago-aquatica*). I vestsiden af Tagrør-bæltet fandtes ved juni-besøget i 1992 nogle få eksemplarer af Samel (*Samolus valerandi*). Ved et af maj-besøgene i 1993 var kæret blevet belemret med affald, idet der var deponeret et par hundrede halmballer. Det varer sandsynligvis mange år, før det igen kommer til at "ligne sig selv", da halmballer ikke er det lettest nedbrydelige, organiske materiale.

Blågrøn Star (*Carex flacca*).

Ialt er der fundet 15 Star-arter på Bjørnø, hvilket må siges at være et højt antal, øens beskedne, uopdyrkede areal taget i betragtning. Den afbildede er kun set under Botanisk Forenings ekskursion dertil i 1966. Erik Vinther fra Fyns Amtskommune har fundet 3 arter, som ikke er set af andre. Det drejer sig om Forlænget Star (*C. elongata*) Fjernakset Star (*C. distans*) og Stiv Star (*C. elata*). De øvrige arter er Kær-Star (*C. acutiformis*), Næb-Star (*C. rostrata*), Alm. Star (*C. nigra*), Udspilet Star (*C. extensa*), Dværg-Star (*C. oederi* ssp. *oederi*), Toradet Star (*C. disticha*), Håret Star (*C. hirta*), Sylt-Star (*C. otrubae*), Knippe-Star (*C. pseudocyperus*), Top-Star (*C. paniculata*) og Hirse-Star (*C. panicea*).

Kæret ca. 100 meter syd for Robbersbanke har centralt et mindre vandhul, hvis overflade tildels er dækket af Svømmende Vandaks (*Potamogeton natans*) samt Liden Andemad og Kors-Andemad (*Lemna trisulca*). Af andre arter kan nævnes Dunet Dueurt (*Epilobium parviflorum*), Sværtevæld, Vejbred-Skeblad, Bittersød Natskygge, Lyse-Siv, Kær-Padderok og Børste-Vandaks (*Potamogeton pectinatus*) samt Bredbladet og Smalbladet Dunhammer (*Typha angustifolia*) og hybriden mellem disse.

Kæret umiddelbart syd for Digerne er meget tilgroet, og det er domineret af mængder af Lav Ranunkel. I dens sydlige del findes en lille rørsump med Tagrør og Strand-Kogleaks. Kæret er mest artsrigt i den østlige del. Her findes arter som Engkarse, Kær-Galtetand, Kær-Padderok, Følfod og Alm. Star og Top-Star. Af buske findes Bånd-Pil, Selje-Pil (*Salix caprea*) og Femhannet Pil.

Vandhuller

Når der ses bort fra vandhuller i kærområderne, findes der på Bjørnø kun to, regulære vandhuller. Det ene ligger omrent midtvejs mellem havnen og bebyggelserne i øst, det andet ved en fritidsbolig ca. 250 meter nord for Lysbjerg.

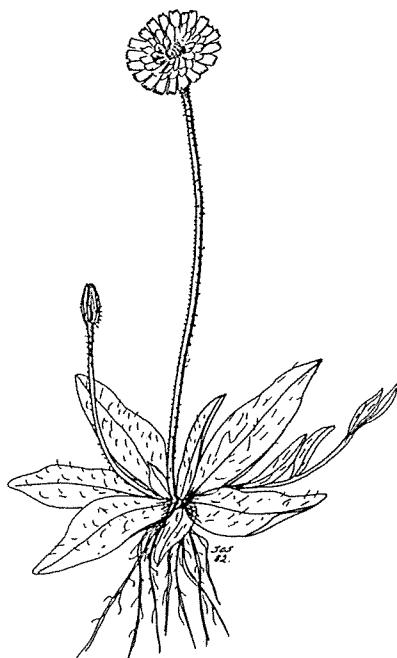
Førstnævnte er et temporært vandhul med arter som Tigger-Ranunkel, Blek Pileurt (*Polygonum lapathifolium* ssp. *pallidum*) og Knudet Pileurt (*P. lapathifolium* ssp. *lapathifolium*), Tuds-Siv, som er meget tætvoksende, Butblomstret Sødgres (*Glyceria plicata*) og Lav Ranunkel. Det andet vandhul er ofte udtørret, og der er kun ganske få arter i og omkring det, bl.a. Vejbred-Skeblad, som er talrig, Burre-Snerre og Knæbøjjet Rævehale.

Gærder og hegning

Der er på Bjørnø kun få gærder og hegning. På et stengærde, der strækker sig fra Byen og til sydkysten, vokser bl.a. Vår-Gæslingebłomst, Rød Tandbæger (*Ballota nigra* ssp. *nigra*), Finbladet Vejsennep (*Descurainia sophia*), Kornet Stenbræk, Cikorie (*Cichorium intybus*), Rødknæ (*Rumex acetosella*), Blåhat, Hvid Snerre (*Galium mollugo*) og Burre Snerre, Haremad, Draphavre (*Arrhenatherum elatius*), Grå Bynke og Korsknap (*Glechoma hederacea*). Af busk- og trævegetationen kan nævnes Engriflet Hvidtjørn, Mirabel, Hasselbrombær (*Rubus*, sect. *Corylifolii*), Hindbær (*Rubus idaeus*), Stikkelsbær og plantede Kobber-Rose (*Rosa rubrifolia*).

Håret Høgeurt (*Hieracium pilosella*)

vokser bl.a. på klinten syd for Digerne. Af andre arter kan nævnes Rundbælg (*Anthyllis vulneraria*), Bredbladet Timian (*Thymus pulegioides*), Bitter Bakkestjerne (*Erigeron acre*) og Hjertegræs (*Briiza media*). Her, nogle få meter fra kanten af klinten, ligger iøvrigt et sommerhus. Det vil velsagtsens på et eller andet tidspunkt følge med klinten ned på stranden.

På et gærde ved østsiden af Fællesmosen vokser masser af Hjerteskulpet Karse samt Kornet Stenbræk, Fin Kløver (*Trifolium dubium*), Rejnfan (*Tanacetum vulgare*), Ager-Tidsel, Krybende Potentil (*Potentilla reptans*), Fløjlsgræs og Rødknæ.

Et par stengærder vest og nordvest for Lysbjerg er i højsommeren flotte af blomstrende Korn-Valmue, Bredbladet Timian, Hvid Okseøje, Hejrenæb (*Erodium cicutarium*), Bidende Stenurt og Gul Kløver (*Trifolium campestre*). Af græsser kan nævnes Gold Hejre og Draphavre.

I hegnet og på gærdet, der strækker sig fra området øst for Langetang Flak i vest og til Byen, findes af urter bl.a. Gåsemad, Rød Tvetand (*Lamium purpureum*), Hyrdetaske, Korsknap, Ager-Stedmoderblomst (*Viola arvensis*), Vedbend-Ærenpris (*Veronica hederacea* ssp. *hederacea*) og Storkronet Ærenpris (*V. persica*).

Krat

Der er ingen skov på Bjørnø. De fleste af øens vedvækster findes i hegnet. Ved Fællesmosen syd for Bjørnø By findes på østsiden dog en lille plantning, øens éneste. Her vokser Vorte-Birk, Skov-Elm (*Ulmus glabra*) og Rødgran (*Picea abies*). Af urter er bl.a. set Feber-Nellikerod, Hulsvøb og Stor Nælde. Flere steder er plantningen infiltreret af Brombær-buske, bl.a. *Rubus radula*, ligesom der også findes lidt Hindbær.

Vejkanter

Der findes kun markveje på Bjørnø, og der er stort set kun tale om én markvej, som dagligt benyttes af flere mennesker. Den fører fra havnen og ud til beboelserne i sydøst. Derudover er der nogle få og korte strækninger, som sandsynligvis ikke benyttes hver dag, bl.a. en markvej fra den sydlige del af Bjørne By og til to fri-

Smalbladet Mærke (*Berula erecta*)

Under Dansk Botanisk Forenings ekskursion til Bjørnø den 2. juli 1966 blev der fundet 306 taxa. Af disse er der nogle, som jeg ikke har set. Udover Smalbladet Mærke drejer det sig bl.a. om Liden Klokke (*Campanula rotundifolia*) og Ensiddig Klokke (*C. rapunculoides*), Mark-Tusindgilden (*Centaurium erythraea*), Alm. Kamgræs (*Cynosurus cristatus*), Kornblomst (*Centaurea cyanus*) samt Gul Okseøje (*Chrysanthemum segetum*) og Blågrøn Star (*Carex flacca*), jf. figurtekst side 13. De fleste af disse er så almindelige, at de stadig bør kunne findes på øen, muligvis med undtagelse af Gul Okseøje, som med den intensiverede ukrudtbekämpelse langt fra er så almindelig som for blot 25 år siden.

tidsboliger i vest, fra Bjørnø By og til sydkysten samt fra havnen og til Henriksminde og Digerne. Henriksminde er dog stadig beboet, så denne vej benyttes vel også dagligt. Den viste markvej på kortet side 2 fra den sydøstlige del af Byen og til området ved Milebjerg er så tilvokset med vegetation, at alt tyder på, at den ikke mere er i brug.

I vejkanter i Byen og i de områder, der støder op til disse, er bl.a. set Butbladet Skræppe (*Rumex obtusifolius*), Glat Dueurt (*Epilobium montanum*), Sort Natskygge (*Solanum nigrum* ssp. *nigrum*), Liden Nælde (*Urtica urens*), Læge-Jordrøg (*Fumaria officinalis*), Alm. Hundepersille (*Aethusa cynapium* ssp. *cynapium*), Skvalderkål, Foder-Kulsukker (*Symphytum x uplandicum*) og Marts-Viol (*Viola odorata*). Her vokser også, selv om der ikke findes skov på Bjørnø, nogle få Skov-Galtetand (*Stachys sylvatica*).

Den botaniske undersøgelse af Bjørnø

I 1921 besøgte **Achton Friis** og tegneren og maleren Johannes Larsen Bjørnø. I skildringen i 3-binds værket "De danskes Øer" (1962) omtaler Achton Friis nogle få arter. Når det har været muligt at sætte nøjagtigt navn på, er de medtaget i floralisten og mærket 1921 (AF).

Den først kendte floraliste fra Bjørnø er, så vidt det vides, udarbejdet af **Alfred Hansen** under og efter **Dansk Botanisk Forenings** ekskursion til Bjørnø og Nordvest-Ærø den 2.-3. juli 1966. På førstedagen besøgtes Bjørnø. I ekskursionsreferatet i Bot. Tids. 62: 242 gives da også udtryk for, at... i botanisk henseende har øen hidtil været nærmest ukendt, i det mindste har evt. besøg af botanikere ikke givet sig udslag i plantelister el. andre optegnelser om øens artsbestand. Man gik derfor straks i gang med en optegnelse af alle iagttagne arter... Den fuldstændige floraliste er deponeret på Botanisk Museum, og den indeholder 306 taxa, som i min sammenstillede floraliste er mærket 1966 (DBF).

I 1985 besøgte **Erik Vinther** fra Fyns Amtskommunes Landskabsafdeling Bjørnø, primært for at undersøge strandengene. Erik Vinther noterede 124 taxa, som er mærket 1985 (EV).

Under mine besøg til øen den 3. juli 1990 med Jens Bjerring Poulsen, 9. maj 1991, 26. juni 1992 med Karin Wessberg, 5. maj 1993 og 18. maj 1993 er set 399 taxa. Ialt er der nu kendt 478 taxa fra Bjørnø. Når en art af mig kun er set ét sted, er voksestedet angivet. Er en art set mere end ét sted, men under 5 steder, er der brugt udtrykket bl.a. ef-terfulgt af et af dens vokseteder. Når en art er set mange steder, er der brugt hyppighedsbetegnelsen alm. I alle tilfælde er mine fund mærket med et !

Med hensyn til plantenavnene er så vidt muligt brugt Dansk Feltflora (Hansen (red.), til Mælder (*Atriplex*) dog Pedersen 1968 og til Brombær (*Rubus*) Pedersen og Schou 1987.

Alm. Gedeblad (*Lonicera periclymenum*)

er i Danmark en typisk plante i egeskov. Desuden findes den ofte i skovbryn, i krat og hegning og på lyngbakker. På Bjørnø, som er skovløs, må den tage "til takke med" et hegning ved Højbjerg. I og nær dette hegning findes Alm. Brunelle (*Prunella vulgaris*), Alm. Engelsød (*Polypodium vulgare*), Korsknop (*Glechoma hederacea*), Alm. Markarve (*Arenaria serpyllifolia*) og Alm. Hvidtjørn (*Cra-taeagus laevigata*).

FLORALISTE

- Acer campestre** (*Navr*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning vest for havnen !
– **pseudoplatanus** (*Ahorn*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning ved havnen !
Achillea millefolium (*Alm. Røllike*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
Aegopodium podagraria (*Skvalderkål*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant ved havnen !
Aethusa cynapium ssp. **cynapium** (*Alm. Hundepersille*) – 1966 (DBF) – bl.a. i haver i Bjørnø By !
Agrostis gigantea (*Stortoppet Hveme*) – gl. markvej ved Højbjerg !
– **stolonifera** (*Krybende Hveme*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
– **tenuis** (*Alm. Hveme*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
Alisma plantago-aquatica (*Vejbred-Skeblad*) – 1966 (DBF) – bl.a. i rørsump i Fællesmosen !
Allium oleraceum (*Vild Løg*) – 1966 (DBF).
– **scorodoprasum** (*Skov-Løg*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
– **vineale** (*Sand-Løg*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved Digerne !
Alnus glutinosa (*Rødel*) – kær syd for Robbersbanke !
Alopecurus geniculatus (*Knæbøjet Rævehale*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i rørsump i Fællesmosen !
Althaea officinalis (*Læge-Stokrose*) – strandoverdrev ved gård i øst !
Anagallis arvensis ssp. **arvensis** (*Rød Arve*) – 1966 (DBF) – mark ved Højbjerg !
Anchusa arvensis (*Krumhals*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
Anthemis arvensis (*Ager-Gåseurt*) – 1966 (DBF).
Anthoxanthum odoratum (*Vellugtende Gulaks*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på overdrev ved Fællesmosen !
Anthriscus caucalis (*Gærde-Kørvel*) – 1966 (DBF).
– **sylvestris** (*Vild Kørvel*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant ved havnen !
Anthyllis vulneraria (*Rundbælg*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint i sydvest !
Apera spica-venti (*Vindaks*) – mark i sydøst !
Aphanes arvensis (*Alm. Dværgløvesod*) – 1966 (DBF) – mark nord for Robbersbanke !
Arabidopsis thaliana (*Gåsemad*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved Odden !
Archangelica litoralis (*Kvan*) – 1966 (DBF) – bl.a. i rørsump ved havnen !
Arctium minus (*Liden Burre*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant ved havnen !
Arenaria serpyllifolia (*Alm. Markarve*) – 1966 (DBF) – gærde ved Højbjerg !
Armeria maritima ssp. **elongata** (*Alm. Engelskgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved Odden !
Armoracia rusticana (*Peberrod*) – bl.a. i Bjørnø By !
Arrhenatherum elatius (*Alm. Draphavre*) – 1966 (DBF) – alm. !
Artemisia campestris (*Mark-Bynke*) – 1985 (EV).
– **maritima** (*Strand-Malurt*) – strandvold syd for Havrebjerg !
– **vulgaris** (*Grå Bynke*) – 1966 (DBF) – alm. !
Arum alpinum ssp. **danicum** (*Dansk Ingefær*) – bl.a. i haver i Bjørnø By !
Asparagus officinalis (*Asparges*) – 1966 (DBF).
Aster tripolium (*Strand-Asters*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i strandsø ved Odden !
Atriplex latifolia s. str. (*Spyd-Mælde*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
– **litoralis** (*Strand-Mælde*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
– **patula** (*Svine-Mælde*) – markvej mellem havnen og Odden !
Avena fatua (*Flyve-Havre*) – 1966 (DBF) – mark syd for Bjørnø By !
Ballota nigra ssp. **nigra** (*Rød Tandbæger*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning ved havnen !
Batrachium aquatile (*Alm. Vandranunkel*) – 1966 (DBF) – vandhul i Fællesmosen !
– sp. (*Vandranunkel*) – 1985 (EV).
Bellis perennis (*Tusindfryd*) – 1966 (DBF) – bl.a. i plæner i Bjørnø By !
Berula erecta (*Sideskærm*) – 1966 (DBF).
Betula pendula (*Vorte-Birk*) – Fællesmosen !

- Betula pubescens** (*Dun-Birk*) – Fællesmosen !
- Bidens tripartita** (*Fliget Brøndsel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- Blysmus compressus** (*Fladtrykt Kogleaks*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- Brassica napus** ssp. **napus** (*Raps*) – bl.a. ved havnen !
- Briza media** (*Alm. Hjertegræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint mod sydvest !
- Bromus hordeaceus** ssp. **hordeaceus** (*Blød Hejre*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- – – – **thominii** (*Liggende Hejre*) – 1966 (DBF) – strandoverdrev ved Digerne !
- **sterilis** (*Gold Hejre*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegnet ved havnen !
- Cakile maritima** ssp. **baltica** (*Østersø-Strandsennep*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på stranden ved havnen !
- Calendula officinalis** (*Morgenfrue*) – bl.a. i affaldshenkastning ved havnen !
- Callitrichie** cf. **platycarpa** (*Fladfrugtet Vandstjerne*) – Fællesmosen !
- Caltha palustris** (*Engkabbeleje*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – eng ved Digerne !
- Calystegia sepium** (*Gærde-Snerle*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i rørsump ved havnen !
- Campanula rapunculoides** (*Ensidig Klokke*) – 1966 (DBF).
- **rotundifolia** (*Liden Klokke*) – 1966 (DBF).
- Capsella bursa-pastoris** (*Hyrdetaske*) – 1966 (DBF) – alm. !
- Cardamine hirsuta** (*Roset-Springklap*) – plæne ved gård i øst !
- **pratensis** ssp. **pratensis** (*Engkarse*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i eng ved Digerne !
- Cardaria draba** (*Hjertekarse*) – 1966 (DBF) – dige ved Havrebjerg !
- Carduus crispus** (*Kruset Tidsel*) – ved markvej sydvest for Bjørnø By !
- Carex acutiformis** (*Kær-Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- **distans** (*Fjernakset Star*) – 1985 (EV).
- **disticha** (*Toradet Star*) – 1985 (EV) – tilgroet kær ved sommerhus syd for Digerne !
- **elata** (*Stiv Star*) – 1985 (EV).
- **elongata** (*Forlænget Star*) – 1985 (EV).
- **extensa** (*Udspillet Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- **flacca** (*Blågrøn Star*) – 1966 (DBF).
- **hirta** (*Håret Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i rørsump i Fællesmosen !
- **nigra** (*Alm. Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- **oederi** ssp. **oederi** (*Dværg-Star*) – 1966 (DBF).
- **otrubae** (*Sylt-Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- **panicea** (*Hirse-Star*) – 1966 (DBF) – eng ved Digerne !
- **paniculata** (*Top-Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- **pseudocyperus** (*Knippe-Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
- **rostrata** (*Næb-Star*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
- **riparia** (*Tykakset Star*) – Fællesmosen !
- Carpinus betulus** (*Avnbøg*) – bl.a. i hegnet ved gl. markvej ved Højbjerg !
- Centaurea cyanus** (*Kornblomst*) – 1966 (DBF).
- **jacea** (*Alm. Knopurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved markvej vest for Bjørnø By !
- **scabiosa** (*Stor Knopurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint mod sydvest !
- Centaurium erythraea** (*Mark-Tusindgylden*) – 1966 (DBF).
- Cerastium arvense** (*Storblomstret Hønsetarm*) – 1966 (DBF).
- **fontanum** ssp. **triviale** (*Alm. Hønsetarm*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- **semidecandrum** (*Femhannet Hønsetarm*) – bl.a. på strandoverdrev ved Odden !
- Chaerophyllum temulentum** (*Hulsvøb*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Chamomilla suaveolens** (*Skive-Kamille*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Chenopodium album** ssp. **album** (*Hvidmelet Gåsefod*) – 1966 (DBF) – alm. !
- **botryodes** (*Drue-Gåsefod*) – 1985 (EV) – kær ved Digerne !
- **glaucum** (*Blågrøn Gåsefod*) – 1966 (DBF).
- Chrysanthemum segetum** (*Gul Okseøje*) – 1966 (DBF).

- Cichorium intybus** (*Cikorie*) – 1966 (DBF) – gærde syd for Bjørnø By !
- Cirsium arvense** (*Ager-Tidsel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
- **palustre** (*Kær-Tidsel*) – 1966 (DBF) – Fællesmosen !
  - **vulgare** (*Horse-Tidsel*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint ved havnen !
- Cochlearia danica** (*Dansk Kokleare*) – 1985 (EV) – bl.a. på klint syd for Havrebjerg !
- **officinalis** (*Læge-Kokleare*) – strandeng mellem Henriksminde og Digerne !
- Conium maculatum** (*Skarntyde*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i strandsump ved havnen
- Convolvulus arvensis** (*Ager-Snerle*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Cornus sanguinea** (*Rød Kornel*) – Fællesmosen !
- Corylus avellana** (*Hassel*) – 1966 (DBF) – hegning vest for havnen !
- Cotoneaster** sp. (*Cotoneaster*) – overdrev ved Fællesmosen !
- Crambe maritima** (*Strandkål*) – 1921 (AF) – 1966 (DBF) – bl.a. på strand i sydøst !
- Crataegus laevigata** (*Alm. Hvidtjørn*) – 1966 (DBF) – bl.a. på gærde ved Højbjerg !
- **monogyna** (*Engrislet Hvidtjørn*) – 1966 (DBF) – hegning nord for Højbjerg !
- Crepis capillaris** (*Grøn Høgeskæg*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint øst for havnen !
- **tectorum** (*Tag-Høgeskæg*) – klint mellem havnen og Odden !
- Cynoglossum officinale** (*Hundetunge*) – 1966 (DBF).
- Cynosurus cristatus** (*Alm. Kamgræs*) – 1966 (DBF).
- Dactylis glomerata** (*Alm. Hundegræs*) – 1966 (DBF) – alm. !
- Dactylorhiza majalis** ssp. **majalis** (*Maj-Gøgeurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – kær ved Digerne !
- Daucus carota** (*Vild Gulerod*) – 1921 (AF) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Descurainia sophia** (*Finbladet Vejsennep*) – 1966 (DBF) – bl.a. på gærde syd for Bjørnø By !
- Digitalis purpurea** (*Fingerbøl*) – hegning vest for havnen !
- Dipsacus fullonum** (*Gærde-Kartebolle*) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Dryopteris filix-mas** (*Alm. Mangeløv*) – 1966 (DBF) – 1966 (BF).
- Echium vulgare** (*Slangehoved*) – klint mellem havnen og Odden !
- Eleocharis palustris** ssp. **vulgaris** (*Alm. Sumpstrå*) – 1985 (EV) – kær syd for Robbersbanke
- **quinqueflora** (*Fåblomstret Kogleaks*) – 1985 (EV).
  - **uniglumis** (*Enskællet Sumpstrå*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- Elytrigia junceiforme** (*Strand-Kvik*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strand ved havnen !
- -   **x repens** (*Hybrid-Kvik*) – 1966 (DBF).
  - **repens** (*Alm. Kvik*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Epilobium hirsutum** (*Lådden Dueurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- **montanum** (*Glat Dueurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. i Bjørnø By !
  - **obscurum** (*Ris-Dueurt*) – Fællesmosen !
  - **palustre** (*Kær-Dueurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
  - **parviflorum** (*Dunet Dueurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. i Fællesmosen !
  - cf. **roseum** (*Rosen-Dueurt*) – klint øst for havnen !
- Equisetum arvense** (*Ager-Padderok*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- **fluviatile** (*Dynd-Padderok*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
  - **palustre** (*Kær-Padderok*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- Erigeron acer** (*Bitter Bakkestjerne*) – 1966 (DBF) – klint i sydvest !
- Eriophorum angustifolium** (*Smalbladet Kæruld*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- Erodium cicutarium** (*Hejrenæb*) – 1966 (DBF) – mark sydvest for Bjørnø By !
- Erophila verna** (*Vår-Gæslingebblomst*) – alm. !
- Euphorbia helioscopia** (*Skærm-Vortemælk*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- **peplus** (*Gaffel-Vortemælk*) – 1966 (DBF) – have i Bjørnø By !
- Festuca arundinacea** (*Strand-Svingel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !

- Festuca ovina** (*Fåre-Svingel*) – 1966 (DBF).
 - **pratensis** (*Eng-Svingel*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant øst for Bjørnø By !
 - **rubra** ssp. **rubra** (*Rød Svingel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Ficaria verna** ssp. **bulbifera** (*Alm. Vorterod*) – bl.a. i hegning ved havnen !
- Filipendula ulmaria** (*Alm. Mjødurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
- Fraxinus excelsior** (*Ask*) – 1966 (DBF) – hegning ved havnen !
- Fumaria officinalis** (*Læge-Jordrøg*) – 1966 (DBF) – bl.a. i haver i Bjørnø By !
- Galanthus nivalis** (*Vintergæk*) – klint ved Henriksminde !
- Galeopsis bifida** (*Skov-Hanekro*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning ved havnen !
- Galinsoga quadriradiata** (*Kirtel-Kortstråle*) – 1966 (DBF) – 1966 (BF) – bl.a. i have i Bjørnø By !
- Galium aparine** (*Burre-Snerre*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
 - **mollugo** (*Hvid Snerre*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
 - **x verum** – 1966 (DBF).
 - **palustre** ssp. **palustre** (*Kær-Snerre*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
 - **verum** ssp. **verum** (*Gul Snerre*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Geranium columbinum** (*Storbægret Storkenæb*) – 1966 (DBF) – gl. markvej mellem Bjørnø By og Robbersbanke !
 - **dissectum** (*Kløftet Storkenæb*) – 1966 (DBF) – bl.a. i mark ved Fællesmosen !
 - **molle** (*Blødt Storkenæb*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
 - **pratense** (*Eng-Storkenæb*) – 1966 (DBF).
 - **pusillum** (*Liden Storkenæb*) – 1966 (DBF) – alm. !
- Geum urbanum** (*Feber-Nellikerod*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Glaux maritima** (*Sandkryb*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Glechoma hederacea** (*Korsknap*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning ved havnen !
- Glyceria fluitans** (*Manna-Sødgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – kær syd for Robbersbanke !
 - **plicata** (*Butblomstret Sødgræs*) – 1966 (DBF) – lille vandhul nord for Robbersbanke !
- Gnaphalium uliginosum** (*Sump-Evighedsblomst*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- Hedera helix** (*Vedbend*) – hegning sydvest for Bjørnø By !
- Heracleum sphondylium** (*Alm. Bjørneklo*) – ved markvej sydvest for Bjørnø By !
- Hieracium pilosella** (*Håret Høgeurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint mod sydvest !
- Holcus lanatus** (*Fløjlsgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Honckenya peploides** (*Strandarve*) – 1921 (AF) – 1966 (DBF) – alm. !

Strandarve (*Honckenya peploides*)
 er almindelig på de sandede og stenede
 strande og strandvolde på Bjørnø. Nogle få
 hundrede meter sydøst for havnen er der ste-
 net strand, hvor den eksempelvis vokser
 sammen med Gåse-Potentil (*Potentilla an-*
serina), Strand-Kvik (*Elytrigia junceiforme*),
 Alm. Strandkamille (*Tripleurospermum ma-*
ritimum ssp. *salinum*) og Høj-Stenklover
 (*Melilotus altissima*); men der findes også
 Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*), Alm. Brand-
 bæger (*Senecio vulgaris*) og Muse-Vikke
 (*Vicia cracca*).

- Hordeum vulgare** (*Alm. Byg*) – bl.a. i affaldshenkastning ved havnen !
- Humulus lupulus** (*Humle*) – hegning ved Højbjerg !
- Hydrocotyle vulgaris** (*Vandnavle*) – 1966 (DBF) – Fællesmosen !
- Hypericum perforatum** (*Prikbladet Perikon*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant nord for Højbjerg !
- **tetrapterum** (*Vinget Perikon*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
- Hypochoeris radicata** (*Alm. Kongepen*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant mellem havnen og Odden !
- Impatiens glandulifera** (*Kæmpe-Balsamin*) – forvildet i Bjørnø By !
- Iris pseudacorus** (*Gul Iris*) – vandhul i Fællesmosen !
- Juncus articulatus** (*Glanskapslet Siv*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- **biflorus** (*Tudse-Siv*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- **compressus** s. lat. (*Fladstrådet Siv*) – 1966 (DBF).
- **conglomeratus** (*Knop-Siv*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- **effusus** (*Lyse-Siv*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- **gerardi** (*Harril*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- **maritimus** (*Strand-Siv*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – strandsø ved Odden !
- Knautia arvensis** (*Blåhat*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint mod sydvest !
- Lamium amplexicaule** (*Liden Tvetand*) – 1966 (DBF) – gærde syd for Bjørnø By !
- **hybridum** (*Fliget Tvetand*) – 1966 (DBF) – bl.a. i mark ved Robbersbanke !
- **purpureum** (*Rød Tvetand*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- Lapsana communis** (*Haremad*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Lathyrus pratensis** (*Gul Fladbælg*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- Lemna minor** (*Liden Andemad*) – 1966 (DBF) – bl.a. i Fællesmosen !
- **trisulca** (*Kors-Andemad*) – 1966 (DBF) – kær syd for Robbersbanke !
- Leontodon autumnalis** (*Høst-Borst*) – 1985 (EV) – bl.a. på klint mellem havnen og Odden !
- Leonurus cardiaca** (*Alm. Hjertespand*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning ved havnen !
- Lepidium latifolium** (*Strand-Karse*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
- Leucanthemum vulgare** (*Hvid Okseøje*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint i sydøst !
- Levisticum officinale** (*Løvstikke*) – bl.a. på klint syd for Digerne !
- Leymus arenarius** (*Marehalm*) – 1966 (DBF) – alm. !
- Linaria vulgaris** (*Alm. Torskemand*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- Lithospermum arvense** (*Ager-Stenfrø*) – mark ved fyret vest for Odden !
- Lolium multiflorum** (*Italiensk Rajgræs*) – 1966 (DBF) – ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- **perenne** (*Alm. Rajgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- Lonicera periclymenum** (*Alm. Gedeblad*) – 1966 (DBF) – hegning ved Højbjerg !
- Lotus corniculatus** (*Alm. Kællingetand*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i kanten af rørsump mellem havnen og Odden !
- **tenuis** (*Smalbladet Kællingetand*) – 1966 (DBF) – 1966 (BF) – 1985 (EV) – strandeng mellem Henriksminde og Digerne !
- Lunaria annua** (*Judaspenge*) – 1966 (DBF).
- Luzula campestris** (*Mark-Frytle*) – 1966 (DBF) – strandoverdrev ved Digerne !
- Lychnis flos-cuculi** (*Trævlekrona*) – 1921 (AF) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – kær ved Digerne !
- Lycium barbarum** (*Bukketorn*) – 1921 (AF) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning ved gl. markvej ved Højbjerg !
- Lycopus europaeus** (*Sværtevæld*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- Lythrum salicaria** (*Kattehale*) – 1985 (EV) – Fællesmosen !
- Malva sylvestris** (*Alm. Katost*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
- Medicago lupulina** (*Humle-Sneglebælg*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- **sativa** (*Foder-Lucerne*) – 1966 (DBF).

Melilotus altissima (*Høj Stenkløver*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strand lidt øst for havnen !

– **dentata** (*Strand-Stenkløver*) – 1985 (EV).

Mentha aquatica (*Vand-Mynte*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !

Menyanthes trifoliata (*Bukkeblad*) – kær ved Digerne !

Myosotis arvensis (*Mark-Forglemmigej*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !

– **discolor** (*Forskelligfarvet Forglemmigej*) – gærde syd for Bjørnø By !

– **laxa** ssp. **caespitosa** (*Sump-Forglemmigej*) – 1966 (DBF).

– **palustris** (*Eng-Forglemmigej*) – 1985 (EV).

– **ramosissima** (*Bakke-Forglemmigej*) – 1966 (DBF) – strandoverdrev ved Digerne !

Myosurus minimus (*Musehale*) – kær ved Digerne !

Narcissus poëticus (*Pinselilje*) – klint ved Henriksminde !

– **pseudonarcissus** (*Påskelilje*) – klint ved Henriksminde !

Odontites verna ssp. **litoralis** (*Strand-Rødtop*) – 1966 (DBF).

Oenothera erythrosepala (*Kæmpe-Natlys*) – affaldshenkastning på stranden ved havnen !

Ononis repens (*Mark-Krageklo*) – 1966 (DBF) – bl.a. på øvre del af strand lidt øst for havnen !

– **spinosa** (*Strand-Krageklo*) – 1985 (EV) – strandoverdrev lidt øst for havnen !

Papaver argemone (*Kølle-Valmue*) – 1966 (DBF) – mark ved Højbjerg !

– **dubium** (*Gærde-Valmue*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !

– **rhoeas** (*Korn-Valmue*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !

Phleum bertolonii (*Knold-Rottehale*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !

– **pratense** (*Eng-Rottehale*) – 1966 (DBF) – bl.a. i vejkant i Bjørnø By !

Phragmites australis (*Tagrør*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !

Picea abies (*Rødgren*) – plantning øst for Fællesmosen !

Pimpinella saxifraga (*Alm. Pimpinelle*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved Odden !

Plantago coronopus (*Fliget Vejbred*) – 1966 (DBF) – bl.a. på kajen ved havnen !

– **lanceolata** (*Lancet-Vejbred*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !

– **major** ssp. **major** (*Glat Vejbred*) – 1966 (DBF) – alm. !

– **maritima** (*Strand-Vejbred*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !

Poa annua (*Enårig Rapgræs*) – 1966 (DBF) – alm. !

– **pratensis** ssp. **pratensis** (*Eng-Rapgræs*) – 1966 (DBF).

– **subcoerulea** (*Blågrøn Rapgræs*) – 1966 (DBF) – overdrev ved Havrebjerg !

– **trivialis** (*Alm. Rapgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !

Polygonum amphibium (*Vand-Pileurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !

Bidende Ranunkel (*Ranunculus acris*)

vokser bl.a. ved Digerne i nordvest, både i kæret og i den nedre og mest fugtige del af strandoverdrevet. Af andre arter fra samme område kan nævnes Håret Star (*Carex hirta*), Alm. Kællingtand (*Lotus corniculatus*), Alm. Syre (*Rumex acetosa*) og Kruset Skræppe (*Rumex crispus*).

- Polygonum aviculare** ssp. **aviculare** (*Alm. Vej-Pileurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
 – **convolvulus** (*Snerle-Pileurt*) – 1966 (DBF) – klint mod sydøst !
 – **lapathifolium** ssp. **lapathifolium** (*Knudet Pileurt*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
 – – **pallidum** (*Bleg Pileurt*) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
 – **neglectum** (*Spidsbladet Pileurt*) – mark øst for havnen !
 – **persicaria** (*Fersken-Pileurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- Polypodium vulgare** (*Alm. Engelsød*) – 1966 (DBF) – gærde ved Højbjerg !
- Populus x candicans** (*Ontarisk Poppel*) – Bjørnø By !
 – **nigra** cv **italica** (*Pyramide-Poppel*) – hegning lidt øst for havnen !
 – **tremula** (*Bævreasp*) – 1966 (DBF).
- Potamogeton natans** (*Svømmende Vandaks*) – kær syd for Robbersbanke !
 – **pectinatus** (*Børstebladet Vandaks*) – kær syd for Robbersbanke !
- Potentilla anserina** (*Gåse-Potentil*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
 – **argentea** ssp. **argentea** (*Alm. Sølv-Potentil*) – 1966 (DBF).
 – **reptans** (*Krybende Potentil*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på øvre del af strand lidt øst for havnen !
- Primula veris** (*Hulkravet Kodriver*) – klint nordøst for Milebjerg !
- Prunella vulgaris** (*Alm. Brunelle*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – mark ved Højbjerg !
- Prunus cerasifera** (*Mirabel*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning i den vestlige del af Bjørnø By !
 – **domestica** ssp. **insititia** (*Kræge*) – Bjørnø By !
 – **spinosa** (*Slæden*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning nord for Højbjerg !
- Puccinellia distans** (*Udspærret Annelgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i strandsump ved havnen !
 – **maritima** (*Strand-Annelgræs*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
 – **suecica** (*Slap Annelgræs*) – 1985 (EV).
- Ranunculus acris** (*Bidende Ranunkel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
 – **bulbosus** (*Knold-Ranunkel*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved Digerne !
 – **flammula** (*Kær-Ranunkel*) – 1966 (DBF).
 – **lingua** (*Langbladet Ranunkel*) – 1966 (DBF) – Fællesmosen !
 – **repens** (*Lav Ranunkel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
 – **sceleratus** (*Tigger-Ranunkel*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !
- Raphanus raphanistrum** (*Kiddike*) – 1966 (DBF) – bl.a. i mark ved Højbjerg !
- Ribes nigrum** (*Solbær*) – Fællesmosen !
 – **uva-crispa** (*Stikkelsbær*) – bl.a. på gærde syd for Bjørnø By !
- Rosa canina** ssp. **canina** (*Glat Hunde-Rose*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
 – **dumalis** ssp. **dumalis** (*Blågrøn Rose*) – klint lidt øst for havnen !
 – **rubrifolia** (*Kobber-Rose*) – gærde syd for Bjørnø By !
 – **rugosa** (*Rynket Rose*) – 1966 (DBF) – bl.a. strandoverdrev mellem havnen og Odden !
- Rubus caesius** (*Korbær*) – 1966 (DBF).
 – **gelertii** (*Brombær, sect. Rubus*) – hegning ved Digerne !
 – **idaeus** (*Hindbær*) – bl.a. i plantning ved østsiden af Fællesmosen !
 – **wahlbergii** (*Hasselbrombær, sect. Corylifolii*) – krat ved østsiden af Fællesmosen !
 – **radula** (*Brombær, sect. Rubus*) – plantning ved østsiden af Fællesmosen !
- Rumex acetosa** (*Alm. Syre*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
 – **acetosella** (*Rødknæ*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på gærde syd for Bjørnø By !
 – **conglomeratus** (*Nøgle-Skræppe*) – 1966 (DBF).
 – **crispus** (*Kruset Skræppe*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Bjørnø By !
 – **obtusifolius** (*Butbladet Skræppe*) – 1966 (DBF) – bl.a. i Bjørnø By !

- Rumex thrysiflorus** (*Dusk-Syre*) – 1966 (DBF).
- Ruppia maritima** (*Alm. Havgræs*) – 1966 (DBF).
- Sagina maritima** (*Strand-Firling*) – 1966 (DBF).
- **procumbens** (*Alm. Firling*) – 1966 (DBF) – kær ved Digerne !
- Salicornia europaea** (*Alm. Salturt*) – 1966 (DBF) – bl.a. i strandeng vest for havnen !
- **ramosissima** (*Kortakset Salturt*) – strandeng mellem havnen og Henriksminde !
  - sp. (*Salturt*) – 1985 (EV).
- Salix cinerea** (*Grå Pil*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
- **x cuspidata** (*Glans Pil*) – tilgroet kær ved sommerhus syd for Digerne !
  - **penstrandra** (*Femhannet Pil*) – 1966 (DBF) – Fællesmosen !
  - **x smithiana** (*Lancet-Pil*) – Fællesmosen !
  - **viminalis** (*Bånd-Pil*) – bl.a. i Fællesmosen !
- Sambucus nigra** (*Alm. Hyld*) – 1966 (DBF) – bl.a. på i hegnet ved havnen !
- Samulus valerandi** (*Samel*) – rørsump øst for Fællesmosen !
- Sarothamnus scoparius** (*Gyvel*) – overdrev lidt øst for Bjørnø By !
- Saxifraga granulata** (*Kornet Stenbræk*) – 1966 (DBF) – bl.a. på gærde ved Havrebjerg !
- Scirpus maritimus** (*Strand-Kogleaks*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !
- **tabernaemontani** (*Blågrøn Kogleaks*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- Scleranthus annuus** ssp. **annuus** (*Enårig Knavel*) – 1966 (DBF).
- - - **polycarpus** (*Bakke-Knavel*) – 1966 (DBF).
- Scrophularia nodosa** (*Knoldet Brunrod*) – 1966 (DBF) – 1966 (BF).
- Scutellaria galericulata** (*Alm. Skjolddrager*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- Sedum acre** (*Bidende Stenurt*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på havnemolen !
- **spurium** (*Rød Stenurt*) – 1966 (DBF) – stengærde i Bjørnø By !
- Senecio jacobaea** (*Eng-Brandbæger*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
- **sylvaticus** (*Skov-Brandbæger*) – 1966 (DBF).
  - **vulgaris** (*Alm. Brandbæger*) – 1966 (DBF) – alm. !
- Silene alba** (*Aften-Pragtstjerne*) – 1966 (DBF) – bl.a. på øvre del af strand lidt øst for havnen !
- **noctiflora** (*Nat-Limurt*) – 1966 (DBF) – 1966 (BF).
  - **nutans** (*Nikkende Limurt*) – 1966 (DBF) – klint mod sydøst !
- Sinapis arvensis** (*Ager-Sennep*) – 1966 (DBF) – bl.a. på øvre del af strand lidt øst for havnen !
- Sisymbrium officinale** (*Rank Vejsennep*) – 1966 (DBF) – bl.a. ved markvej lidt øst for havnen !
- Solanum dulcamara** (*Bittersød Natskygge*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i Fællesmosen !
- **nigrum** ssp. **nigrum** (*Sort Natskygge*) – 1966 (DBF) – bl.a. i haver i Bjørnø By !
  - **tuberousum** (*Kartoffel*) – affaldshenkastning på stranden ved havnen !
- Sonchus arvensis** (*Ager-Svinemælk*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
- **asper** (*Ru Svinemælk*) – 1966 (DBF) – strand ved havnen !
  - var. **inermis** (*Glat Svinemælk*) – 1966 (DBF).
  - **oleraceus** (*Alm. Svinemælk*) – 1966 (DBF) – bl.a. i Bjørnø By !
  - **palustris** (*Kær-Svinemælk*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i rørsump ved havnen !
- Sorbus intermedia** (*Selje-Røn*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegnet ved gl. markvej ved Højbjerg !
- Sparganium erectum** ssp. **erectum** (*Grenet Pindsvineknop*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).
- - - **neglectum** (*Ten-Pindsvineknop*) – bl.a. i kær syd for Robbersbanke !
- Spergula arvensis** (*Alm. Spergel*) – 1966 (DBF) – mark syd for Havrebjerg !
- Spergularia marina** (*Kødet Hindeknæ*) – 1966 (DBF) – bl.a. i strandsump ved havnen !
- **media** (*Vingefrøet Hindeknæ*) – 1966 (DBF) – bl.a. i kanten af strandrørsump vest for Bjørnø By !
- Stachys arvensis** (*Ager-Galtetand*) – 1966 (DBF) – mark sydvest for Bjørnø By !
- **palustris** (*Kær-Galtetand*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !
  - **sylvatica** (*Skov-Galtetand*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegnet ved havnen !
- Stellaria alsine** (*Sump-Fladstjerne*) – 1966 (DBF).
- **graminea** (*Græsbladet Fladstjerne*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – Fællesmosen !

Stellaria media (*Alm. Fuglegræs*) – 1966 (DBF) – alm. !

– **pallida** (*Bleg Fuglegræs*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved Henriksminde !

Suaeda maritima (*Strandgåsefod*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – strandsø ved Odden !

Symporicarpos rivularis (*Alm. Snebær*) – Fællesmosen !

Symphytum x uplandicum (*Foder-Kulsukker*) – 1966 (DBF) – hegning vest for havnen !

Syringa vulgaris (*Syren*) – hegning i den vestlige del af Bjørnø By !

Tanacetum parthenium (*Matrem*) – 1966 (DBF).

– **vulgare** (*Rejnsfan*) – 1966 (DBF) – bl.a. på øvre del af strand lidt øst for havnen !

Taraxacum, sect. **Erythrosperma** (*Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte*):

Taraxacum brachyglossum – strandoverdrev ved Digerne !

– **proximum** – bl.a. på strandoverdrev ved Digerne !

– **tenuilobum** – strandoverdrev ved Digerne !

Taraxacum, sect. **Obliqua** (*Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte*):

Taraxacum platyglossum – strandoverdrev ved Digerne !

Taraxacum, sect. **Celtica** (*Eng-Mælkebøtte*):

Taraxacum bracteatum – kær ved Digerne !

– **gelertii** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

Taraxacum, sect. **Hamata** (*Krogfliget Mælkebøtte*):

Taraxacum fusciflorum – bl.a. i kær ved Digerne !

– **hamatiforme** – bl.a. i vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !

– **hamatum** – bl.a. i kær ved Digerne !

Taraxacum, sect. **Naevosa** (*Plettet Mælkebøtte*):

Taraxacum maculigerum – kær ved Digerne !

Taraxacum, sect. **Ruderalia** (*Fandens Mælkebøtte*):

Taraxacum acutangulum – bl.a. i kær ved Digerne !

– **adjunctum** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !

– **aequilobum** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !

– **alatum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **amphilobum** – vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !

– **ancistrolobum** – vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !

– **angustisquameum** – vejkant/clint mellem Bjørnø By og Odden !

– **brachylepis** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **caloschistum** – bl.a. i vejkant/på klint mellem Bjørnø By og Odden !

– **canoviride** – kær ved Digerne !

– **christiansenii** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Odden !

– **cordatum** – bl.a. i kær syd for Digerne !

– **cyanolepis** – kær ved Digerne !

– **densilobum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **dilaceratum** – bl.a. i vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !

– **dilatatum** – kær ved Digerne !

– **distinctilobum** – bl.a. i vejkant/på klint mellem Bjørnø By og Odden !

– **ekmanii** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **exacutum** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **fasciatum** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **fulgidum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Odden !

– **haematicum** – bl.a. i kær ved Digerne !

– **incisum** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !

– **insignitum** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Odden !

– **intermedium** – bl.a. i kær syd for Digerne !

– **laeticolor** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !

– **latisectum** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !

– **lepidum** – kær ved Digerne !

– **leptaleum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

– **leptodon** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !

Taraxacum leptoglotte – eng/strandeng ved Digerne !

- **lingulatum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
- **mimulum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
- **monstrans** – vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !
- **necessarium** – strandeng/eng ved Digerne !
- **nigrescens** – bl.a. i vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !
- **ostenfeldii** – bl.a. i vejkant/skrænt mellem Bjørnø By og Odden !
- **pachylobum** – vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !
- **pallescens** – vejkant/skrænt mellem Bjørnø By og Odden !

Taraxacum necessarium.

På Bjørnø har jeg under 3 majbesøg i hhv. 1991 og 1993 i alt fundet 72 arter af Mælkebøtte. Af disse hørte 3 til sektionen Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte (*Erythrosperma*), 1 til Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte (*Obliqua*), 2 til Eng-Mælkebøtte (*Celtica*), 3 til Krogfliget Mælkebøtte (*Hamata*), 1 til Plettet Mælkebøtte (*Naevosa*) og 62 til Fandens Mælkebøtte (*Ruderalia*). Tallet er højt, når der skeles til antallet af voksesteder for Mælkebøtter. Langt det meste, indsamlede materiale er fra området mellem Byen og bebyggelserne i sydøst samt fra kær- og strandoverdrevsområdet ved Digerne i nordvest. Taraxacum necessarium er ret almindelig i det meste af landet, og den blev i 1978 sammen med 25 andre beskrevet af Hans Øllgaard, som iøvrigt har set alle indsamlinger af Mælkebøtter fra de øer, der indgår i ø-floraserien.

- Taraxacum pallidipes** – vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **pectinatiforme** – vejkant/skrænt mellem Bjørnø By og Odden !
 – **planum** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **polyodon** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **pseudoretroflexum** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **pulverulentum** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !
 – **purpureum** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **rhamphodes** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !
 – **rhodopodium** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **rubrisquameum** – kær ved Digerne !
 – **scotiniforme** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Odden !
 – **sellandii** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – sp. – 1966 (DBF).
 – **stereodes** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **subcyanolepis** – vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **subdahlstedtii** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Odden !
 – **subhuelpersianum** – bl.a. i vejkant/mark mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **subleucopodium** – kær ved Digerne !
 – **trigonum** – bl.a. i vejkant/have mellem Bjørnø By og Digerne !
 – **unguifrons** – vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !
 – **valens** – bl.a. i kær ved Digerne !
 – **vanum** – bl.a. i kær ved Digerne !
 – **vastisectum** – bl.a. i vejkant/plæne/uopdyrket areal øst for Robbersbanke !
 – **xanthostigma** – bl.a. i kær syd for Digerne !

Thlaspi arvense (Alm. Pengeurt) – 1966 (DBF).

Thymus pulegioides (*Bredbladet Timian*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint mod sydvest !

Torilis japonica (*Hvas Randfrø*) – 1966 (DBF) – klint mellem havnen og Odden !

Tragopogon pratensis ssp. **minor** (*Småkronet Gedeskæg*) – bl.a. på gærde syd for Bjørnø By !

– – **pratensis** (*Eng-Gedeskæg*) – 1966 (DBF).

Trifolium arvense (*Hare-Kløver*) – 1966 (DBF).

– **campestre** (*Gul Kløver*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på skrænt mellem havnen og Odden !

– **dubium** (*Fin Kløver*) – 1966 (DBF) – bl.a. i mark ved Højbjerg !

– **fragiferum** (*Jordbær-Kløver*) – 1966 (DBF).

– **hybridum** ssp. **hybridum** (*Alsike-Kløver*) – 1966 (DBF) – kær syd for Robbersbanke !

– **medium** (*Bugtet Kløver*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).

– **pratense** (*Rødkløver*) – 1966 (DBF) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !

– **repens** (*Hvidkløver*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på klint lidt øst for havnen !

– **striatum** (*Stribet Kløver*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).

Triglochin maritimum (*Strand-Trehage*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – alm. !

– **palustre** (*Kær-Trehage*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).

Tripleurospermum inodorum (*Lugtløs Kamille*) – 1966 (DBF) – alm. !

– **maritimum** ssp. **salinum** (*Alm. Strandkamille*) – 1985 (EV) – alm. !

Triticum aestivum (*Alm. Hvede*) – bl.a. ved vandhul på mark nord for Højbjerg !

Tussilago farfara (*Følfod*) – 1966 (DBF) – bl.a. på havnen !

Typha angustifolia (*Smalbladet Dunhammer*) – kær syd for Robbersbanke !

– – **x latifolia** (*Hybrid-Dunhammer*) – kær syd for Robbersbanke !

– **latifolia** (*Bredbladet Dunhammer*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i kær syd for Robbersbanke !

Ulmus glabra (*Skov-Elm*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegning lidt øst for havnen !

Urtica dioica (*Stor Nælde*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. i hegning ved havnen !

– **urens** (*Liden Nælde*) – 1966 (DBF) – haver i Bjørnø By !

Valerianella locusta (*Tandfri Vårsalat*) – 1966 (DBF) – bl.a. på strandoverdrev ved Henriksminde !

Verbascum thapsus (*Filtbladet Kongelys*) – 1966 (DBF).

Veronica agrestis (*Flerfarvet Årenpris*) – 1966 (DBF).

– **arvensis** (*Mark-Årenpris*) – 1966 (DBF) – alm. !

Veronica beccabunga (*Tykbladet Ærenpris*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV).

- **filiformis** (*Plæne-Ærenpris*) – bl.a. i plæne i Bjørnø By !
- **hederifolia** ssp. **hederifolia** (*Vedbend-Ærenpris*) – 1966 (DBF) – bl.a. i hegnet ved havnen !
- **persica** (*Storkronet Ærenpris*) – 1966 (DBF) – alm. !
- **serpyllifolia** (*Glat Ærenpris*) – plæne ved gård i øst !

Vicia angustifolia (*Smalbladet Vikke*) – 1966 (DBF) – mark ved Højbjerg !

- **cracca** (*Muse-Vikke*) – 1966 (DBF) – 1985 (EV) – bl.a. på strandoverdrev ved havnen !
- **hirsuta** (*Tofrøet Vikke*) – 1966 (DBF) – have i Bjørnø By !
- **lathyroides** (*Vår-Vikke*) – bl.a. på strandoverdrev ved Digerne !

Vinca minor (*Liden Singrøn*) – krat på klint ved Henriksminde !

Viola arvensis (*Ager-Stedmoderblomst*) – 1966 (DBF) – bl.a. i mark ved Højbjerg !

- **hirta** (*Håret Viol*) – 1966 (DBF).
- **odorata** (*Marts-Viol*) – bl.a. i hæk ved Henriksminde !

Zostera marina (*Alm. Bændeltang*) – 1966 (DBF) – på lavt vand omkring øen !

- **noltii** (*Dværg-Bændeltang*) – lavt vand nord for Højbjerg !

Grønbroget Tuds (Bufo viridis).

Udover de botaniske undersøgelser observerede Erik Vinther fra amtskommunen også bl.a. padder. I den sydligste del af området ved digerne, i en strandrørsump, iagttog han Grønbroget Tuds og Strandtuds (B. *calamita*). For førstnævntes vedkommende gælder det, at den af Nordisk Ministerråd i 1982 blev klassificeret som sårbar inden for det nordiske område. Med hensyn til Strandtuds blev den af EU i 1982 klassificeret som sårbar i hele EU-området. Oplysningerne stammer fra Løjtnant: Truede planter og dyr i Danmark – en samling rødlister (1986).

Citeret litteratur

- Andersen, N., B. Staugård Nielsen & H. Rasmussen**, 1977: Øerne omkring Fyn. En beskrivelse af 85 fynske småøers naturforhold. – Fredningsstyrelsen. – København.
- Boye, I.**, 1969: Turistårbogen 1970 – Det fynske Ø-hav. – Odense.
- Clausager, J. (red.)**, 1990: Små-Ø-Avis, 27 små øer – et besøg værd. – Skive.
- Darre, M.J.**, 1922: Sognebeskrivelser i: Daniel Bruun – Danmark – Land og Folk IV:248. – Kjøbenhavn og Kristiania.
- Gravesen, P.**, 1979: Oversigt over botaniske lokaliteter. 2: Den fynske Øgruppe. – Fredningsstyrelsen. – København.
- Friis, A.**, 1962: De danskes Øer I:230–236. – København.
- Hansen, A.**, 1966: Ekskursion til Bjørnø ved Fåborg og Nordvest-Ærø den 2.–3. juli 1966. Bot. Tids. 62:242–243.
- Hansen, K. (red)**, 1991: Dansk Feltflora, 5. opl. – København.
- Larsen, H. & B. Bramsen (red)**, 1945: Hvem–Hvad–Hvor 1946:144. – København.
- Løjtnant, B.**, 1985: Rødliste over Danmarks karplanter. – Botanisk Forening. – København.
- Pedersen, A.**, 1968: Nogle kritiske danske Atriplex-arter. – Bot. Tids. 63:289–303.
- & J.C. Schou, 1989: Nordiske Brombær. AAU Reports fra Bot. Institut. – Århus.
- Øllgaard, H.**, 1978: New species of Taraxacum from Denmark. – Botaniska Notiser 131:497–521.

Tak

Universitetslektor Alfred Hansen og seminarielektor Anfred Pedersen takkes for deres hjælp i forbindelse med gennemlæsning af manuskriptet og for hjælp i forbindelse med bestemmelse/verificering af en række planteindsamlinger fra Bjørnø. Alfred Hansen takkes desuden for fremskaffelse af den fuldstændige floraliste fra ekskursionen dertil i 1966. Lærer Jens Chr. Schou takkes, fordi jeg måtte benytte hans tegninger i ø-flo-
raen og lærer Hans Øllgaard for hjælp ved bestemmelse af alle Mælkebøtte-indsamlinger, og fordi jeg måtte
bruge tegningen af Taraxacum necessarium. For oplysninger om Maj–Gøgeurterne ved Digerne takkes Henrik
Jørgensen, Bjørnø. Endelig takkes Erik Vinther, Fyns Amtskommune for floralister fra amtets strand-
engsregistreringer på Bjørnø og for velvillig, økonomisk støtte Fyns Amtskommune, Landskabsafdelingen.

Erik Wessberg
Sandagervej 13
Assentoft
8900 Randers

HIDTIDIGE Ø-FLORAER

Hidtil er der i ø-floraserien udarbejdet floralister for følgende øer, tidligere øer eller ø-grupper.
(BL) er Bernt Løjtnant og (EW) Erik Wessberg.

1. Anholt (1981). – (BL & EW). 50 sider.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). – (BL & EW). 26 sider.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). – (BL & EW). 16 sider.
4. Klosterholm og Startøtterne i Nibe Bredning (1984). – (BL & EW). 24 sider.
5. Mellemøldene i Randers Fjord ved Udbyhøj (1984). – (BL & EW). 17 sider.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). – (BL & EW). 14 sider.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). – (EW). 37 sider.
8. Møgelø i Julsø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
9. Lille Plet i Mariager Fjord nord for Pletten (1985). – (BL & EW). 12 sider.
10. Paradisøerne i Borre Sø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord sydøst for Alrø (1985). – (EW). 15 sider.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). – (EW). 13 sider.
13. Hov Røn nordøst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 17 sider.
14. Svanegrunden nordøst for Endelave (1986). – (BL). 20 sider.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). – (EW). 20 sider.
16. Fjandø i Nissum Fjord (1986). – (EW). 21 sider.
17. Egholm i Limfjorden sydvest for Mors (1986). – (BL & EW). 44 sider.
18. Søby Rev øst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 15 sider.
19. Agerø i Limfjorden sydvest for Mors (1987). – (EW). 34 sider.
20. Stenrevet i Randers Fjord vest for Udby (1987). – (EW). 13 sider.
21. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning (1987). – (EW). 41 sider.
22. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø (1988). – (EW). 14 sider.
23. Odpold i Randers Fjord nord for Stenrevet (1988). – (BL & EW). 12 sider.
24. Livø i Limfjorden (1988). – (BL & EW). 75 sider.
25. Svinø i Gamborg Fjord sydøst for Middelfart (1989). – (EW). 33 sider.
26. Lilleø, Bregnø og Alø i Julsø syd for Silkeborg (1989). – (EW). 20 sider.
27. Store og Lille Rotholm i Risgårde Bredning nord for Hvalpsund (1989). – (EW). 21 sider.
28. Sankt Thomas i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 11 sider.
29. Æbelø i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 14 sider.
30. Kalvø i Skanderborg Sø (1990). – (BL & EW). 14 sider.
31. Mågeøerne ved Bogense (1991). – (BL & EW). 15 sider.
32. Tunø ved Samsø (1991). – (BL & EW). 56 sider.
33. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden nordvest for Nibe (1991). – (EW). 14 sider.
34. Torø i Lille Bælt syd for Assens (1991). – (EW). 23 sider.
35. Lindholm i Limfjorden øst for Thyholm (1991). – (BL & EW). 18 sider.
36. Kalvø i Genner Bugt (1991). – (EW). 19 sider.
37. Arup Holm i Limfjorden ved Feggesund (1991). – (BL & EW). 17 sider.
38. Barsø i Lille Bælt nordvest for Als (1991). – (EW). 39 sider.

39. Venø i Limfjorden sydøst for Thyholm (1992). – (EW). 42 sider.
40. Bågø i Lille Bælt nordvest for Assens (1992). – (EW). 55 sider.
41. Gjøl i Limfjorden nordvest for Ålborg (1992). – (EW). 41 sider.
42. Ejlinge sydøst for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 18 sider.
43. Dræt syd for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 19 sider.
44. Leammer i Odense Fjord ved Hofmansgave (1993). – (EW). 18 sider.
45. Kyholm i Odense Fjord syd for Leammer (1993). – (EW). 12 sider.
46. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmansgave (1993). – (EW). 12 sider.
47. Trindelen nord for Leammer i Odense Fjord (1993). – (EW). 13 sider.
48. Holmene i Odense Fjord ved Drejet (1993). – (EW). 12 sider.
49. Fur i Limfjorden (1993). – (EW). 63 sider.
50. Piggen i Randers Fjord (1993). – (BL & EW). 15 sider.
51. Drættegrund ved Bogense (1993). – (EW). 13 sider.
52. Øland ved Limfjorden vest for Gjøl (1993). – (EW). 64 sider.
53. Siø mellem Tåsingø og Langeland (1993). – (EW). 24 sider.
54. Helnæs nordvest for Fåborg (1993). – (EW). 63 sider.
55. Bjørnø syd for Fåborg (1994). – (EW). 33 sider.

KOMMENDE Ø-FLORAER

Siden 1983 er der foretaget floristiske undersøgelser – med henblik på udarbejdelse af floralister – på følgende øer, tidligere øer eller ø-grupper – regnet fra nord:

Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.

Hornfiskrøn syd for Læsø.

Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.

Rønland øst for Harboør Tange.

Hjelm sydøst for Ebeltoft.

Jegindø i Limfjorden øst for Thyholm.

Sejerø sydvest for Sjællands Odde.

Lindholm nordøst for Stavns Fjord ved Samsø.

Kyholm vest for Lindholm i Stavns Fjord.

Kolderne i Stavns Fjord ved Samsø.

Ægholm i Stavns Fjord ved Samsø.

Sværø i Stavns Fjord ved Samsø.

Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.

Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.

Eskeholm i Stavns Fjord ved Samsø.

Brokold i Stavns Fjord ved Samsø.

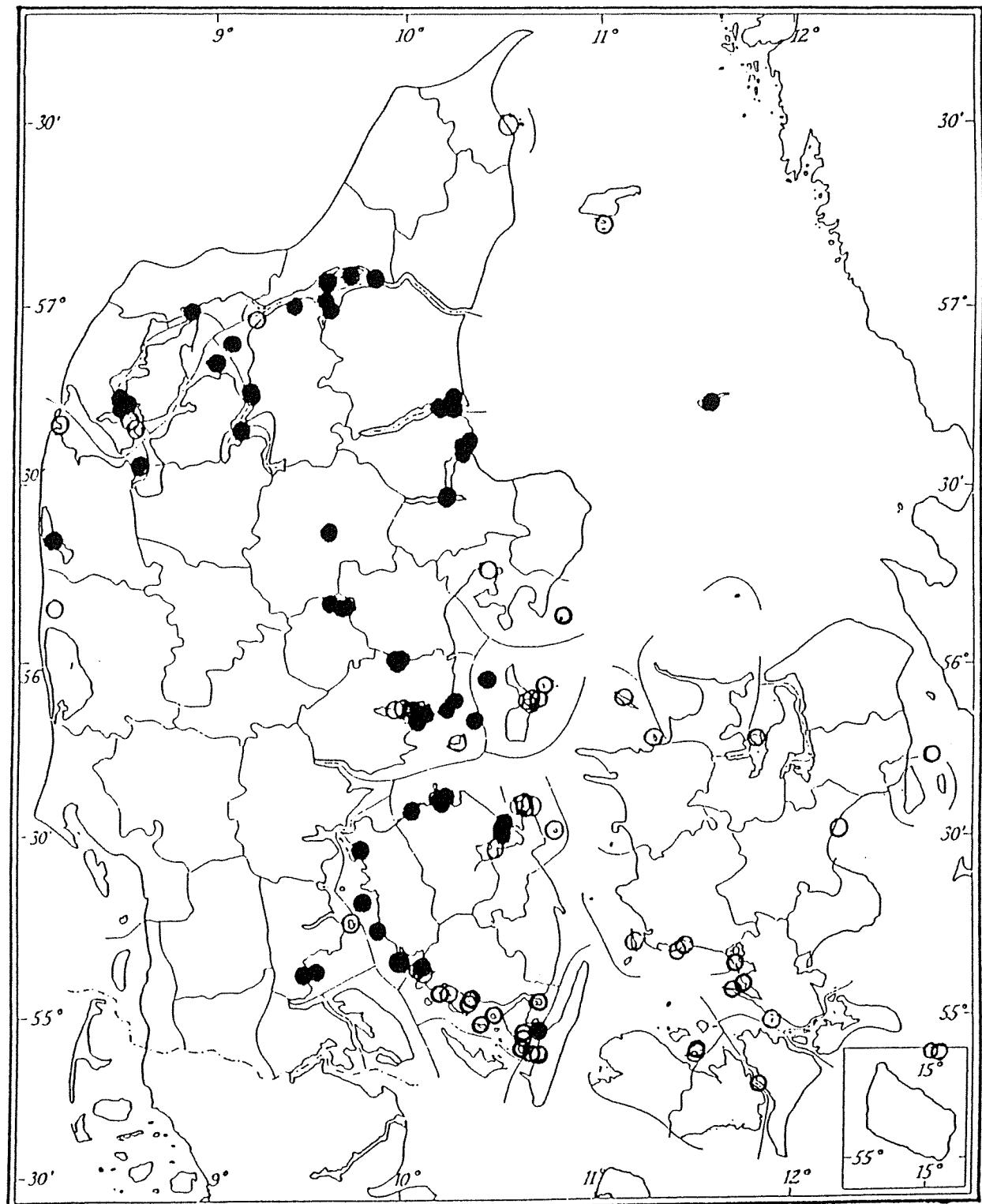
Vorsø i Horsens Fjord.

Vorsø Kalv i Horsens Fjord sydvest for Vorsø.

Orø i Isefjorden.

Nekselø i Nekselø Bugt.
Endelave sydvest for Samsø.
Mejlø ved Hindsholm.
Bogø ved Hindsholm.
Enø ved Bogø.
Vejlø ved Hindsholm.
Vejlø Kalv ved Hindsholm.
Flakfortet i Øresund nord for Saltholm.
Ølsemagle Revle i Køge Bugt.
Tornø i Odense Fjord.
Romsø i Store Bælt.
Årø i Lille Bælt nordvest for Assens.
Agersø i Store Bælt sydvest for Skælskør.
Glænø sydøst for Skælskør.
Ormø i Holsteinborg Nor øst for Glænø.
Enø ved Karrebæksminde.
Vigø i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg.
Horsehoved i Helnæs Bugt sydvest for Vigø.
Illum i Helnæs Bugt sydvest for Horsehoved.
Knolden ved sydøstsiden af Horne Land.
Knudshoved nordvest for Vordingborg.
Store og Lille Svelmø mellem Fåborg og Svendborg.
Thurø sydøst for Svendborg.
Masnedø ved Vordingborg.
Skarø vest for Tåsinge.
Drejø sydvest for Skarø.
Store og Lille Rallen ved sydøstsiden af Tåsinge.
Strynø sydvest for Rudkøbing.
Lilleø i Smålandsfarvandet nord for Askø.
Askø i Smålandsfarvandet nord for Bandholm.
Langø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Lindø øst for Langø i Lindelse Nor.
Kalvø i Guldborgsund syd for Nykøbing.
Christiansø ved Bornholm.
Frederiksø ved Bornholm.

NB: Alle oplysninger om plantefund fra disse øer har stor interesse.

● : Øer, for hvilke der er udarbejdet floralister.

○ : Øer, for hvilke floralister er under udarbejdelse. I øvrigt henvises til de 3 foregående sider.